კომუნისტი

ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის და სრ. საქ. მ., გ. წ. არ. და მატრ. დეპ. საბ. საპის ორგანო.

რედაქცია: ტფილისი, კრუზენ. ქ. № 4. მე-3 სართული

მთავარი კანტორა: ტფილისი, რუსთაველის პრ. № 24 მე-2 სართული ტელეფ. 5—43

რედაქციაში საქმისთვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმე დღეებისა 2-დან 3 საათამდე

ტელეფ. ნომრები რედაქტორის 14—76. მდივნის 10—58

ნაკლის მოწერის თვიური ფასი: საქართველოში 230.000 მ. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში 1200 მ. 1922 წ. ნიშნებით განცხადება—50 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. საბგლოგიური განცხადება 1 მიდ. მ.

№ 6 ოთხშაბათი, 21 მარტი 1923 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 10 000 მან. № 63

დღიური

ამხ. ლენინის ჯანმრთელობა უჯობესდება.

ესერთა პარტიის უბრალო წევრთა ყრილობა მოსკოვში. დადგენილება პირტიის დაშლის შესახებ, კომუნისტური ტერიტორიებ რეთად მუშაობა.

ამხ. ხინჩუკი ევროპის გუბერნატორად. [illegible] ლის შესახებ.

პოლონეთის ამბები: „ეროვნული“ დღესასწაული, დიმბალის განცხადება პოლონეთის მთავრობის პოლიტიკის შესახებ, ბალი ავანტიურისათვის მზადება.

საქართველოს კ. პ. ტფ. კომიტეტი წინადადებას იძლევა პარასკევს ა. წ. 23 მარტს, ერთიან პარტიულ დღეს დაყენებულ იქნას დღის წესრიგში:

„მენშევიზმის გახრწნა“.

თეზისები იხილეთ დღევანდელ ნომერში

თფ. კ. მდივნის მაგიერ **რუბენი.**

მენშევიზმის გახრწნა

(თ ე ზ ი ს ე ბ ი)

1. პოლიტიკური პარტია, რომელიც მასსებს შორდება, აღვილად კარგავს თავის პრინციპიალურ პოზიციებს და ადგება ავანტიურიზმის გზას. ეს ბედი ეწვიათ ამ ჟამად მენშევიკებს საერთოთ და ქართველ მენშევიკებს კერძოთ.

2. გაზეთებში გამოქვეყნებულია თევზაის, გელეიშვილის და ბენდელიანის წერილები, რომელშიაც საქართველოს მენშევიკური პარტიის ეს აქტიური, პასუხისმგებელი მუშაკები აცხადებენ, რომ ისინი კავშირს სწყვეტენ პარტიასთან.

3. მაგრამ საქმე არ თავდება რამდენიმე ინტელიგენტით. 17 მარტს გაზ. „კომუნისტში“ დაბეჭდილია 66 მენშევიკის ღია წერილი. ამ მენშევიკებიდან ბევრს არალეგალობის სტაჟიც აქვს. ისინი აცხადებენ, რომ ყოველგვარ კავშირს სწყვეტენ „ბაზიზარ ბანდიტურ მენშევიკურ პარტიასთან“.

4. წერილის ავტორები აცხადებენ, რომ თავს ანებებენ მენშევიკურ პარტიას, რომლის მოღვაწეობა „გამოიხატება ბურჟუაზიასთან და სხვა და სხვა ანტისაბჭოთა პარტიებსა და ბანდიტებთან აშკარა კავშირში, რომელნიც საფრთხეს უმზადებენ პროლეტარულ რევოლიუციას შეიარაღებული აჯანყებით და ინტერვენციით“.

5. ამგვარად თვით მენშევიკების სიტყვით, მათი პარტია, რომელიც თავის თავს მუშათა კლასის პარტიას უწოდებდა, გადაიქცა უკანასკნელის მოსისხლე მტერის—ბურჟუაზიის აშკარა მოკავშირეთ. ამიტომ ყველა იმ მენშევიკებს შორის, რომელთაც კავშირი არ გაუწყვეტიათ თავის რევოლიუციონურ წარსულთან, მწვავეთ წამოიჭრა საკითხი თავიანთი პროგრამის და ტაქტიკის გადასინჯვის შესახებ.

6. ასეთი გადასინჯვა ყველაზე თანმიმდევნობით და სრულიად მოახდინეს მენშევიზმის ბელადებმა, რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის ცეკას წევრებმა, ლიდერებმა და წინამძღოლებმა, ცნობილმა ლიტერატორებმა მარტინოვმა და როგოვმა.

7. მარტინოვი თავის წერილში, რომელიც დაბეჭდა „კრასნაია ნოვ“-ში, „უკრაინაში მიღებული ჩემი თანამებრძოლებანი“-ს სათაურით, ვრცლად აარჩევს განსხვავებას ბოლშევიზმსა და მენშევიკებს შორის და აშტკიცებს, რომ ყველა ამ საკითხებში სამართალი ბოლშევიკების მხარეზეა.

8. ბოლშევიკების მიერ დემოკრატიის გაუქმების და ტერორის რეჟიმის შემოღების საკითხში მარტინოვი ეთანხმება, რომ მენშევიკური დიქტატურა არის რევოლიუციონური კლასების არა რევოლიუციონურ კლასზე, მცხოვრებთა დიდი უმრავლესობის ექსპლოატატორთა უმცირესობაზე ძალადატანების რეჟიმი. ის თვალსაჩინო მაგალითებით ამტკიცებს, რომ მხოლოდ ბოლშევიკების რევოლიუციონურმა ტაქტიკამ მოახერხა ხალხთა მასების ამოძრავება და მათი მტკიცე საყრდნობის გამონახვა პროლეტარიატის დიქტატურაში.

9. რევოლიუციის გადასარჩენათ დარაზმული ტერორი აუცილებელი ხდება. ხელისუფლება რომ „დემოკრატიის“ ხელში ყოფილიყო, ჩვენში ადეს გამეფებული იქნებოდა თავისებული რეაქცია.

ასეთია ის დებულებები, რომლებიც მარტინოვი მივიდა და როდესაც ის ამ დებულებებამდე მივიდა, მან გამოიყენა რევოლიუციონერებისათვის ერთათ-ერთი შესაფერი დასკვნა პატიოსნათ, თავიანთ ადგილზე დაუზოგავათ აღიარა ეს შეცდომები, გასწყვიტა კავშირი მენშევიკებთან და სცნო ბოლშევიკების სამართალი.

10. აცხადებს რა სოლიდარობას ტროცკისტებისადმი, მარტინოვი ყველაზე ტალად სწუხს ადარკვლ წლებში, იმ დროს, როდესაც კომუნისტები ებრძოდნენ მთელი ბურჟუაზიული ფრონტიოს წინააღმდეგ, ის ებრძოდა ერთს თავს, ყოველგვარ მენშევიკურ ფალსიფიკაციებს, ეს ანუგეშებს თავს, ეს ეგონა იმით, რომ მის მიერ წარმოებული თვითგაკრიტიკების მძიმე ტვირთს შესაძლოა გაუადვილოს ბედი მენშევიკებს კომუნიზმის მშენებლობა, იმ მენშევიკებს, რომელნიც ჯერ ჩიხში მოექცენ და არ იცოდნენ გამოვიდნენ იქიდან.

11. მენშევიზმის შინაგანი გახრწნის პროცესი დაიწყო. მარტინოვის გამამართლებელ თვითგაკრიტიკების შემდეგ, რაც მარტოვმა აღიარა ეს „უკან კაპიტალიზმისაკენ“, ეს ქართველი მენშევიკები თავიანთ ორგანო „თავისუფალ საქართველოში“ (№ 21) თავის ბოლოებათ სთვლიან შიქმნან საზოგადოებრივ ქართველის იმპერიალისტებისათვის.

ეს შემადგენლობა თავის თავათ მჭერ-მეტყველია, ხოლო მათი მოქმედებები ააშკარავებენ მათ სრულ გაკოტრებას. ბანდიტიზმი, მკვლელობა ზურგს უკან, საკუთარ თანამებრძოლთა დაშინება და მკვლელობა—აი მათი მუშაობა. უკეთესნი მათ შორის გარბიან პარტიიდან და წყევლით იგონებენ თავიანთ შეცდომებსა და წარსულს.

პროლეტარიატი, რომელმაც დაიწყო და გმირულათ ატარებს თავის უკანასკნელს და მედგარ ბრძოლას, ზიზღით გადაისროლებს თავის გზიდან მენშევიკების გახრწნილ პარტიას და მის ნაშთთა აუცილებელ საფლავზე ხის პალოს დაარჭობს,—მუშათა კლასის მოღალატეების ღირსეულ ძეგლს.

საქართველოს კ. პ. თბ. კ-ის საგიტაციო-საპროპაგანდო განყოფილება.

სოციალისტ-რევოლიუციონერების ყრილობა

ის, რაც ხდება დღეს საქართველოში მენშევიკურ ორგანიზაციებში: გახრწნა, გათიშვა, დაკნინება მათი წევრების, გამოსვლა იქიდან ძველი და აქტიური მუშაკების განსაკუთრებით მათი მუშურ-გლეხური შემადგენლობიდან—ყოველივე ეს განვლილი საფეხურია ამ მენშევიკების მიზანთაესავე პარტიებისათვის რუსეთში, როგორც იქაური მენშევიკების, ისე სოციალისტ-რევოლიუციონერებისათვის.

ჩვენი მკითხველების ყურადღება გვსურს შევაჩეროთ ამ ჟამათ რუსეთის სოც.-ოვ. პარტიის წევრების ყრილობაზე, რომელიც გაიხსნა მოსკოვში მიმდინარე თვის 15-ში.

მას შემდეგ, რაც ყველას დასანახათ შეიქნა გამოთიეული ქუჩაზე შავი, კონტრ-რევოლიუციონური საქმენი ამ პარტიის, მას შემდეგ, რაც აშრომელთა ელემენტები, პარტიის უბრალო წევრები, დარწმუნნენ ხელმძღვანელი წრეების პროლეტარიატისადმი მოღალატეობაში, ცხადია, უნდა შერყეულიყო რიგები ორგანიზაციის და დაბადებულიყო ძლიერი ოპოზიცია პარტიის ოფიციალური პოლიტიკისა და მისთვის პასუხისმგებელ ცენტრალურ ინსტანციების წინააღმდეგ. ამ უკმაყოფილებამ და მოძრაობამ განსაკუთრებული ხასიათი მიიღო ესერების ცნობილი პროცესის დროს და მის შემდეგ. არა მარტო კერძო პირები და პატარ-პატარა ჯგუფები, თვით ზოგი ადგილობრივი ორგანიზაციებიც გამოდიოდნენ განცხადებით პარტიიდან გამოსვლის შესახებ და პროტესტით პარტიის კონტრ-რევოლიუციონური კურსის წინააღმდეგ. ეს მოძრაობა მოედო ყველა ადგილებს რუსეთში, სადაც კიდევ შეძოჩენილიყვნენ ამ პარტიის ორგანიზაციები. პარტიიდან გამოსვლამ, მისი კონტრ-რევოლიუციონური მუშაობის დაგმობამ მიიღო მასიური ხასიათი, მაგრამ საჭირო იყო გამოერკვიათ ამ „დისიდენტებს“, თუ რა უნდა ეკეთებიათ მომავალში, როგორი უნდა ყოფილიყო მათი სავალი გზა, რადგან პოლიტიკური მოღვაწეობის გარეშე მათი დარჩენა ეს იქნებოდა სრული თვითმკვლელობა, ხოლო ეს კი მიუღებელი იყო განსაკუთრებით მათთვის, რომლებიც ათიული წლები დაეყოთ პარტიის ოდესღაც რევოლიუციისთვის მებრძოლ რიგებში და ვერ ურიგდებოდნენ აზრს პოლიტიკური მოღვაწეობის ასპარეზიდან მოწყვეტის შესახებ. ამიტომ იყო, რომ კიდევ ხსენებული პროცესის დროს, ესერების ზოგ ორგანიზაციებში ურალზე დაიბადა აზრი ძველი პარტიის ლიკვიდაციის შესახებ, იმ პარტიის, რომელმაც ასე სამწუხაროთ ისახელა თავი თეთრგვარლიელებთან ერთათ გამოსვლაში რევოლიუციის წინააღმდეგ. ამისთვის საჭირო იყო ყრილობა პარტიის იმ ყოფილი წევრების, რომლებმაც საბოლოოთ გასწყვიტეს კავშირი ძველ პარტიასთან და ხელაღებით გადავიდნენ საბჭოთა რეჟიმის ნიადაგზი, გაიზიარეს მისი პლატფორმა.

დღეს მოსკოვში შეკრებილია სწორეთ ეს მიმდინარეობა ესერების ყოფილი პარტიის. დღეს ისინი, შეკრებილნი თავიანთ ყრილობაზე, უცხადებენ სოლიდარობას რუსეთის რევოლიუციონურ მუშებსა და გლეხებს. კიდევ მეტი ყრილობაზე გარკვევით ისმის ხმა თვით კომუნისტურ პარტიაში მათი შესვლის შესახებაც.

ეს ფაქტი ფრიად მნიშვნელოვანი პოლიტიკური მოვლენაა.

ჩვენ თვალს წინ ხდება ლიკვიდაცია მთელი პოლიტიკური პერიოდის ესერების პარტიის ისტორიაში, რომ ყველაზე უფრო მოძრავი, პატიოსანი და რევოლიუციონური ნაწილი ყოფილი პარტიის, მთელი სახელმწიფოს მასშტაბით, საბოლოოთ სწყვეტს კავშირს ძველ ორგანიზაციასთან, ახდენს ლიკვიდაციას პარტიის იდეურ-პოლიტიკური წარსულისას და ყალიბდება ძველისაგან სრულიად განსხვავებულ ორგანიზმათ კომპარტიაში შესვლის მიდრეკილებით.

როდესაც „დაუინტერესებელი“ პირები არა კომუნისტებიდან გამოსთქვამდნენ უცხოეთში იმ აზრს, რომ რუსეთში აღარ არსებობს სხვა მასიური პოლიტიკური პარტია გარდა კომუნისტებისა, კიდევ მეტი, რომ დანარჩენი მოწინააღმდეგე ორგანიზაციები არ სარგებლობენ არავითარი გავლენით—ყოველივე ამას ეგებებოდნენ იქ, როგორც კომუნისტების აგენტების მიერ მოჩმახული რაღაც უმსგავსოებას, რომელიც დაშორებულია სიმართლეს და შეიცავს სრულ სიცრუეს. არა ერთხელ დარწმუნებულან ეს წრეები და ჯგუფები შემდეგ, რომ სწორეთ ასეთია მდგომარეობა რუსეთში, რომ კომუნისტური პარტიისაკენ იხრება დღეს ყოველივე, რაც დარჩენილა კიდევ პატიოსნური და პროლეტარული ყველა ეგრედ წოდებულ „სოციალისტურ“ ორგანიზაციებში. ესერების ძველი წევრების ყრილობაც ერთი დამარწმუნებელი ფაქტია ამ „ურწმუნო თომებისათვის“ და ამ მხრივაც განუზომელია მნიშვნელობა ესერების დღევანდელი ყრილობის მოსკოვში.

ყოველ მდგომარეობას აქვს თავისი ლოღიკა. მან, ვინც უკვე სთქვა „ან“, უნდა სთქვას „ბან“-იც და ასე ბოლომდის. ყველა ანტი-საბჭოთა „სოციალისტურმა“ პარტიებმა, ჩვენ გვინდა ვსთქვათ, მათმა ჭეშმარიტათ რევოლიუციონურმა, მშრომელთა ელემენტებმა უნდა დაამტკიცონ **საქმით, მუშაობით** თავიანთი მეგობრული დამოკიდებულება ქვეყნის ახალი ცხოვრებისა და მის მესვეურებისადმი, ფაქტიურათ დაუბრუნდნენ მშრომელთა ოჯახს და მასთან ერთათ ზიდონ სიმძიმენი ახალი ბრძოლის და დამსახურონ სიხარული ახალი გამარჯვებების. აქეთკენ მოუწოდებს ასეთ ელემენტებს საბჭოთა ხელისუფლება და მმართველი პარტია.

სოც.-რევ. პარტიის უბრალო წევრების ყრილობა

მოსკოვი. 20 მარტი. 13 მარტს მოსკოვში ინტერნაციონალის სიმღერით გაიხსნა ესერების პარტიის ყოფილ უბრალო წევრთა სრულიად რუსეთის ყრილობა. ყრილობის თავმჯდომარედ არჩეულია ძველი ესერი, პიტერის მუშა კონონოვი. სამანდატო კომისიის ცნობებით ყრილობაზე მონაწილეობს 50 დელეგატი (თუ არ მივათვლით მოსკოს), რომლებიც წარმოადგენენ ესერების პარტიის 864 ძველ წევრს: ამათგან 644 მუშა, 150 გლეხი და მხოლოდ 70 ინტელიგენტი. ყრილობის თითქმის ყველა მონაწილეები შევიდენ ესერების პარტიაში 1917 წლამდე უმეტესი მათგანი ნამყოფია კატორღაში, გადასახლებაში, ემიგრაციაში და მეფის ციხეებში.

ყრილობის ერთ-ერთმა ინიციატორმა, ფილატოვმა, მოხსენებაში ყრილობის მოტივების შესახებ აღნიშნა, რომ ესერების შარშანდელ პროცესის დროს ზლატოუსტოვის ესერების ჯგუფმა აღშფოთებით გაიგო ტომოფეევის მიერ წაკითხულ დეკლარაციის შესახებ, რომელშიაც მან განიმარა ორ ფრონტზე ბრძოლის ლოზუნგი: ბურჟუაზიის და კომუნისტების წინააღმდეგ.

გრძნობდა რა, რომ ფაქტიურად ეს ორმაგი ლოზუნგი შეინარჩუნებდა ერთ მხარეს—კომუნისტების წინააღმდეგ ბრძოლას, ზლატოუსტოვის ესერებმა გამოიტანეს რეზოლიუცია პარტიის ლიკვიდაციის აუცილებლობის და ამისათვის სრულიად რუსეთის ყრილობის მოწვევის შესახებ. ადგილებიდან მოხსენებებში დელეგატები აღნიშნავდენ, რომ ისინი გრძნობდენ თავიანთ შეცდომებს და დანაშაულს რევოლიუციის წინაშე. ყველა სტატყვებში გამოსჭვივოდა აშკარა მტრული განწყობილება ესერების მეთაურებისადმი, რომლებმაც ბურუსში გახვიეს პარტიის უბრალო წევრების კლასობრივი შეგნება და აიძულეს ისინი გადაედგათ ანტი-პროლეტარული და ანტი-რევოლიუციონური ნაბიჯები. დელეგატების მიერ წაკითხულ ნაკაზებში ერთსულოვნად მოითხოვენ, რათა ესერების პარტია გამოცხადდეს დაშლილად და შეუერთდენ რუსეთის კომპარტიას, ხოლო ის ესერები, რომლებიც არ დაემორჩილა ამ გადაწყვეტილებას, გამოაცხადონ თავიანთ პოლიტიკურ მტრებად.

ყრილობის საღამოს სხდომაზე შეუბრალებელ კრიტიკაში გაატარეს ესერების პარტიის მთელი მუშაობა 1917 წლის შემდეგ. ზალოზინმა, რომელიც გამოხატავდა დელეგატების საერთო აზრს, თქვა: „ჩვენ შეგვიძლია გამოვისყიდოთ ჩვენი დანაშაული მით, რომ მომავალში განვაგრძობთ მუშაობას იმ პარტიის ხელმძღვანელობით, რომელიც არასოდეს არ დალატობდა მუშათა კლასს. უკანასკნელ საათში, როდესაც ჩვენ კიდევ ვიწოდებით ესერებათ, ჩვენ უნდა მოუწოდოთ სხვა ამხანაგებს, რათა მიეცეს ჩვენს მაგალითს.

მენშევიკების განცხადება

გაზეთ „კომუნისტი“-ს რედაქტორს.

გთხოვთ თქვენ ჰატივცემულ გაზეთში გამოაცხადოთ შემდეგი:

ჩვენ, ქვემორე ამის ხელისმომწერნი, საქართველოს მენშევიკური ჰარტიის წევრები მთელი ქვეყნის მუშათა კლასის გასაგონათ ვაცხადებთ, რომ მენშევიკურმა ჰარტიამ და მეორე ინტერნაციონალმა უკვე საკმარისათ გაჭეიდეს მუშათა კლასის ინტერესები, ისინი დაუკავშირდენ მსოფლიო ბურჟუაზიას და მუშათა კლასის საწინააღმდეგოთ მუშაობენ.

მენშევიკები თავის ბატონობის დროს სდევნიდენ საქართველოში მუშათა კლასის ინტერესების დამცველ კომუნისტურ ჰარტიას და სრულ კონტაქტში და კავშირში იყვენ მეფის გენერლებთან. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამოცხადების შემდეგ ისინი დაუკავშირდენ როგორც მსოფლიო ბურჟუაზიას, აგრეთვე საქართველოს ტერიტორიაში მოქმედ ბანდიტებს: ჩოლოყაშვილს, მათიაშვილს, მანწყავას და სხვებს და იმათი დახმარებით სურთ, რომ ჩამოაგდონ მუშათა კლასის ინტერესების დამცველი მთავრობა, ამიტომაც ჩვენ დღეის რიცხვიდან გამოვდიგვართ მენშევიკური ჰარტიიდან, ვსტოვებთ მას და ვგმობთ მის მიერ წარმოებულ ჰოლიტიკას.

1. **ჩხეიძარაშვილი** ივანე	პარტ.	წევრი	1915	წლიდან
2. **თავბერიძე** მათე ეგნატეს ძე	,,	,,	1913	,,
3. **ხოფერია** მოსე ივანეს ძე	,,	,,	1905	,,
4. **ჩანჩაბაძე** კალენიკე ერმალოს ძე	,,	,,	1902	,,
5. **ხელაძე** ეგია ოქროპირის ძე	,,	,,	1902	,,
6. **ჩიხლაძე** ალექსი კონსტანტინეს ძე	,,	,,	1917	,,
7. **ჩხაიძე** კალისტე ოქროპირის ძე	,,	,,	1917	,,
8. **ხუხუნაიშვილი** კირილე ქაიხოსროს ძე	,,	,,	1905	,,
9. **ჭანტურია** ბიქტორ პეტრეს ძე	,,	,,	1919	,,
10. **თავაძე** სამუელ მაქისემელის ძე	,,	,,	1903	,,
11. **ხომერიკი** მელიტონ ბენიკის ძე	,,	,,	1917	,,
12. **შავიშვილი** ავქსენტი შევარდენის ძე	,,	,,	1905	,,
13. **ტულუში** ნესტორო კაკაბის ძე	,,	,,	1918	,,
14. **ხომერიკი** ნიკიფორე ივანეს ძე	,,	,,	1918	,,
15. **თავბერიძე** ლადიმერ მოსეს სე	,,	,,	1917	,,
16. **ხომერიკი** მიხაკო გიორგის ძე	,,	,,	1918	,,
17. **ჩხაიძე** ჯიმშერი ფილიპეს ძე	,,	,,	1917	,,
18. **ხურციძე** ისიდორე იოსების ძე	,,	,,	1900	,,
19. **ტულუში** ერმილე პორფირეს ძე	,,	,,	1910	,,
20. **თავბერიძე** არტემ სიმონის ძე	,,	,,	1907	,,
21. **თავბერიძე** მელიტონ ხიმონის ძე	,,	,,	19 8	,,
22. **ქინქლაძე** სოფრომ ლავრენტის ძე	,,	,,	1917	,,
23. **ბოლქვაძე** გრიგოლ ბეჟანის ძე	,,	,,	1906	,,
24. **ნაკაიძე** სამსონ ივანეს ძე	,,	,,	1917	,,
25. **ნაკაიძე** ლევან იოსების ძე	,,	,,	1905	,,
26. **ბოგიტიშვილი** ივანე ლუკას ძე	,,	,,	1917	,,
27. **პატარავა** კალენიკე საბას ძე	,,	,,	1906	,,
28. **ნინიძე** პავლე ივანეს ძე	,,	,,	1914	,,
29. **ბოლქვაძე** გრიგოლ ალექსანდრეს ძე	,,	,,	1910	,,
30. **ბოლქვაძე** შალვა ბეჟანის ძე	,,	,,	1917	,,
31. **ბოლქვაძე** ლევან გიგოს ძე	,,	,,	1919	,,
32. **ფიფაიშვილი** რაჟდენ ტრიფონის ძე	,,	,,	1906	,,
33. **ბგელაძე** მირიან სამსონის ძე	,,	,,	1920	,,
34. **ქანთარია** სოლომონ იოსების ძე	,,	,,	1903	,,
35. **ბოგიტიძე** მალაქია დავითის ძე	,,	,,	1905	,,
36. **რუსეიშვილი** დომენტი ადამის ძე	,,	,,	1917	,,
37. **ბგელაძე** კოწია დიმიტრის ძე	,,	,,	1917	,,
38. **ბდიანი** ირაკლი ჯაბას ძე	,,	,,	1917	,,
39. **ბზეკალავა** კონსტანტინე ივანეს ძე	,,	,,	1918	,,
40. **ფირცხალაიშვილი** მიხეილ მერაბის ძე	,,	,,	1905	,,
41. **ფილავა** მოსე დავითის ძე	,,	,,		
42. **ფირცხალაიშვილი** სოლომონ	,,	,,	1918	,,
43. **ნიკოლაიშვილი** გრიგოლ ლადიმერის ძე	,,	,,	1917	,,
44. **ბოგიტიშვილი** იაგორ	,,	,,	1906	,,
45. **ვასაძე** ნიკოლოზ თედორეს ძე	,,	,,	1913	,,
46. **პატეიშვილი** ესეფი ალექსანდრეს ძე	,,	,,	1917	,,
47. **ბოიძე** მელქისა იოსების ძე	,,	,,	1916	,,
47. **ზოიძე** ქიშვარდი ნანიკოს ძე	,,	,,	1905	,,
48. **ვაშალომიძე** ლუკა ლევანის ძე	,,	,,	1905	,,
49. **ბოგუა** ნიკო ბეჟანის ძე	,,	,,	1902	,,
50. **ჯაფეული** ამბაკო სიმონის ძე	,,	,,	1902	,,
51. **ერქომაიშვილი** დავით ივლიანეს ძე	,,	,,	1902	,,
52. **ბოჩიტაშვილი** ბარნაბ იესეს ძე	,,	,,	1917	,,
53. **ბაქანიძე** კონსტანტინე ბექუკის ძე	,,	,,	1905	,,
54. **მიმინოიშვილი** სოლომონ მერაბის ძე	,,	,,	1904	,,
55. **ბობრონიძე** გიტო დიმიტრის ძე	,,	,,	1905	,,
56. **ქობალავა** დიომინდე ფილიპეს ძე	,,	,,	1905	,,
57. **ვასაძე** ერმილე ილარიონის ძე	,,	,,	1917	,,
58. **ჯორბენაძე** ივანე მიხეილის ძე	,,	,,	1917	,,
59. **ბაბილოძე** რაჟდენ	,,	,,	1918	,,
60. **ბზეკალავა** თეოფილე ხარლამპის ძე	,,	,,	1920	,,
61. **ბაქანიძე** გეორგი ალექსის ძე	,,	,,	1918	,,
62. **მურვანიძე** სერგო ალექსის ძე	,,	,,	1906	,,
63. **გიგინეიშვილი** აკაკი სიმონის ძე	,,	,,	1917	,,
64. **მურვანიძე** ლავრენტი გაბრიელის ძე	,,	,,	1917	,,
65. **კვაჭანტირაძე** ხარლამპე გეორგის ძე	,,	,,	1917	,,
66. **ორაგველიძე** კირილე გეორგის ძე	,,	,,	1915	,,
67. **ბაქანიძე** გრიგოლ მიხეილის ძე	,,	,,	1918	,,
68. **გუჯარიძე** ანდრო კოწიას ძე	,,	,,	1917	,,
69. **კვაჭაძე** კოლია დომენტის ძე	,,	,,	1919	,,
70. **კვაჭანტირაძე** სამსონ როსტომის ძე	,,	,,	1908	,,
71. **ღუნიძე** იასონ სილოვანის ძე	,,	,,	1918	,,
72. **აბაშიძე** კოწია ბესუკის ძე	,,	,,	1908	,,
73. **კულუშელია** გერმანე ჯეგეშის ძე	,,	,,	1917	,,
74. **მიქატაძე** ლევარსი ეპისტოლეს ძე	,,	,,	1916	,,
75. **კობახია** გრიგოლ ყოლამას ძე	,,	,,	1918	,,
76. **ბობრონიძე** სილოვან გოჯასპირის ძე	,,	,,	1905	,,
77. **იმნაიშვილი** ალექსანდრე ნოეს ძე	,,	,,	1916	,,
78. **გიგინეიშვილი** თედორე გიგოს ძე	,,	,,	1918	,,
79. **ბოლქვაძე** დამიანე ალექსის ძე	,,	,,	1918	,,
80. **აროშიძე** ბარნაბ	,,	,,	1914	,,
81. **ქვირია** მიხაკო ბესარიონის ძე	,,	,,	1920	,,
82. **მიქატაძე** კოსტა ეფისტოლის ძე	,,	,,	1915	,,
83. **ჯოხუტაშვილი** სიმონ მიხეილის ძე	,,	,,	1918	,,
84. **კობალაძე** ილიკო გურგენის ძე	,,	,,	1906	,,
85. **მალაზონია** ნიკიფორე ილარიონის ძე	,,	,,	1917	,,
86. **ვასაძე** ლადიმერ იორამის ძე	,,	,,	1905	,,
87. **ვარეშვილი** ივანე გიორგის ძე	,,	,,	1918	,,
88. **ბაბილოძე** ესიკო ადამის ძე	,,	,,	1919	,,
89. **ვასაძე** ნიკიფორე გიგოს ძე	,,	,,	1908	,,
90. **მარგალიტაძე** შალვა სიმონის ძე	,,	,,	1917	,,
91. **მარგალიტაძე** კირილე ბეჟანის ძე	,,	,,	1919	,,
92. **საბაშვილი** ივანე სამსონის ძე	,,	,,	1918	,,
93. **კვაჭანტირაძე** პორფილე ასლანის ძე	,,	,,	1905	,,
94. **ბაქანიძე** ესოფი ივანეს ძე	,,	,,	1918	,,
95. **სირაძე** იოსებ გიგოს ძე	,,	,,	1905	,,
96. **ლეხელიძე** მიხეილ ყარამანის ძე	,,	,,	1914	,,
97. **ლოდია** გლახუნ ნიკოს ძე	,,	,,	1917	,,
98. **მახარაძე** მიხეილ სამსონის ძე	,,	,,	1914	,,
99. **ვანიძე** ისაკი ჯანოზის ძე	,,	,,	1905	,,
100. **მურვანიძე** დიომიდე ლუკას ძე	,,	,,	1917	,,
101. **მიმინოშვილი** პორფილე ესეს ძე	,,	,,	1905	,,
102. **გოგონაძე** გერასიმე გიორგის ძე	,,	,,	1915	,,
103 **ანდღულაძე** სარდიონ გიორგის ძე	,,	,,	1913	,,
104. **კეჭაუმაძე** თომა ივანეს ძე	,,	,,	1905	,,
105. **სალუქვაძე** ვლადიმერ ლევანის ძე	,,	,,	1918	,,
106. **ლომეარია** აკაკი კაკაბის ძე	,,	,,	1917	,,
107. **გორგოშიძე** ქრისტეფორე გაბრიელის ძე	,,	,,	1907	,,
108. **პატარაია** ნიკო გიტუას ძე	,,	,,		
109. **ჩხაიძე** მათე სტეფანეს ძე	,,	,,	1919	,,
110. **ჩხაიძე** ფილიპე კონსტანტინეს ძე	,,	,,	1905	,,
111. **სალუქვაძე** ბიქტორ ესიკისძე	,,	,,	1917	,,
112. **ჩხაიძე** იაგორ კირილეს ძე	,,	,,	1916	,,
113. **თაყაიშვილი** ალექსანდრე ტარიელის ძე	,,	,,	1917	,,
114. **ჩხაიძე** იორდანე ესეს ძე	,,	,,		
115. **ჩხაიძე** ბესარიონ ათანასეს ძე	,,	,,	1909	,,
116. **ჭეონია** მოსე		,,	1917	,,

ნაციონ-დეკადენტები

ამხ. ლენინის ჯანმრთელობა

მოსკოვი. 20 მარტი. **მოძრაობის არე ხელში და ფეხში გაფართოებულია. მეტყველება იმავე მდგომარეობაშია. საერთო მდგომარეობა კარგია.**

პროფესორები: მინკოვსკი, ფერხტერი, კრამერი.

პრივატ-დოცენტი: კოფევნიკოვი.

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარი: სემაშკო.

რურის ოლქის ოკუპაცია

მეკვლეები მიეყავთ.

ბერლინი. 20 მარტი. **ეხსენში ფრანგ ჯარისკაცის მოკვლის გამო, ოკუპანტებმა დაატუსაღეს, როგორც მძევლები, გერმანიის რეიხსტაგის დეპუტატი კვარეი, სავაჭრო პალატის უფროსი, დოქტორ ფოლმერი, და ბანკის რამოდენიმე დირექტორი. დატუსაღებულნი გადაგზავნილ არიან ვერდენის საპყრობილეში.**

საეკლესიო ქრონიკის რეკვიზიცია.

ბერლინი. 20 მარტი. **ვალტრაპში ოკუპანტებმა საეკლესიო უმრავი ქონება გაიტანეს და ეკლესია კი, ვითომდა სამხედრო მიზნით, მავთულით შემოფარგლეს.**

ოკუპანტების მხეცობა.

ბერლინი. 20 მარტი. ფრანგებმა მოკლეს გერმანელი ელექტრო-ტეხნიკი და პოლიციელი, რასაც ისინი ასაბუთებენ მით, რომ აღნიშნულ პირთ თითქოს გაქცევა განუზრახავთ საპყრობილეში ჩასმის დროს. გერმანიის პრესა კი უარყოფს ფრანგების განმარტებას, ვინაიდან ორივე გერმანელი მოედანზე იყვნენ მოკლულნი თოფის კონდახის ცემით.

ფერადი ჯარები რურში.

ბერლინი. 20 მარტი. ინგლისის თემთა პალატის წევრი სალტერი „პელ-მელ-გაზეტ“-ის ფურცლებზე ადასტურებს ცნობას რეინლანდში ვისბადენსა და სხვა ადგილებში საფრანგეთის კოლონიალურ ფერადი ჯარების ყოფნის შესახებ.

რურის გარშემო

ინგლიხელები თვალ-ყურს ადევნებენ.

ლონდონი. 20 მარტი. ინგლისის ვაჭრობის სამინისტრო თვალ-ყურს ადევნებს რეინლანდის მდგომარეობას, ვინაიდან ამ უკანასკნელმა ზოგიერთი დაბრკოლება დაუყენა ინგლისის ვაჭრობას. ინგლისის მთავრობა ამ საკითხის გარშემო მუდმივ მიწერ-მოწერაშია საფრანგეთისა და ბელგიის მთავრობებთან.

ერთა ლიგის დადგენილება

ბერლინი. 20 მარტი. უკანასკნელ თავის სხდომაზე ლონდონში ერთა ლიგის საბჭომ დაადგინა გადაეცეს ერთა ლიგას ყველა სადავო საერთაშორისო საკითხები, განსაკუთრებით საკონტრიბუციო საკითხები. სხვათაშორის ინგლისის წარმომადგენელმა ლორდ სესილმა განაცხადა, რომ გარანტიები უნდა მიეცეს როგორც საფრანგეთის ისე გერმანიასაც. „ალგემინე ცეიტუნგი“ აღნიშნავს, რომ სესილის წინადადება განიარაღებისა

ამიერ-კავკასიის კომოორგანიზაციების მეორე ყრილობა

ამხ. ს ორჯონიკიძის მოხსენება

(ა. კ. საოლქო კომიტეტის პოლიტიკური ანგარიში)

ნაციონალური ზავი მტკიცეა.

როკორ აღმოიფხვრას მენშევიკების, დაშნაკების და მუსავატელების სისხლიანი მემკვიდრეობა, როგორ დაშყარდეს ნაციონალური ზავი ამიერ-კავკასიაში,—აი რა იყო მთავარი საზრუნავი საგანი, მთავარი საკითხი პარტიისა და ამიერ-კავკასიის კომიტეტისა გასულ წელში.

ნაციონალური ზავი უდიდესი მოსაპოვარია კომუნისტური პარტიისა, შეიძლება ვთქვათ, რომ საბჭოთა ხელისუფლების დროს არც ერთ მტრულ ნაბიჯს ამიერ-კავკასიის ნაციონალურ ზავში ადგილი არ ქონია.

მხოლოდ კომუნისტურმა პარტიამ შესძლო ამიერ-კავკასიის გლეხისათვის და მუშისათვის მშვიდობიანი შრომის და მტკიცე ნაციონალური ზავის უზრუნველყოფა. 3 წლის წინათ,—ამბობს ორატორი,—როცა ჩვენ დავბრუნდით აზერბეიჯანში, სოციერ ქალს არ შეეძლო ბაქოს ქუჩაზე გამოსვლა. ეხლა ასე არ არის. ამას ხედავენ როგორც ჩვენი მტრები, ისე მეგობრები.

მეუარნეობა მთლიანია კომუნისტური პარტიის ხელში

ამიერ კავკასიის ერებს სამეურნეო მხრივ არ შეუძლიათ დაქსაქსულთა, კარჩაკეტილთა არსებობა. პოველი დღიდანვე კომუნისტური პარტია აცხადებდა, რომ ამიერ-კავკასია ერთ მთლიან სამეურნეო ორგანიზმს შეადგენს. მტკიცე საეკონომიო კავშირის გარეშე არ ჩატარებული არც ერთი დღე ამიერ-კავკასიის ერების ცხოვრებისა. ასეთი კავშირის გარეშე შეუძლებელი იქმნებოდა ნაციონალური ზავი, რადგან სწორედ ამ ხელოვნური საზღვრების და დაქსაქსვის გამო ხდებოდა სისხლის ღვრა. ასე იყო მაგალითად სიღნაღისა და ზაქათალის მაზრების გლეხებს შორის და სხვა-გან.

მომხსენებელი მიუთითებს პრაქტიკულ მუშაობაზე საზღვრების გამო სხვა და სხვა დავის გასარჩევათ, რომლის გატარება უხდებოდა ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტს (დავა საბალახოების, ტყეების და სხვ. შესახებ). ნაციონალური ზავის დამყარება შესაძლებელი გახდა მხოლოდ ამის წყალობით, რომ **კომუნისტური პარტია სამეურნეო კითხვების გადაჭრის დროს ხელმძღვანელობდა მხოლოდ-და მხოლოდ ამიერ-კავკასიის ყველა გლეხებისა და მუშების ინტერესებით და ერთი წუთითაც არ გადაუხრია ნაციონალიზმისაკენ.**

დამოუკიდებლობა და კავშირი.

პარტია დიდხანს ეძებდა ნაციონალური თვითარსებობის ფორმებს სანამ გადასჭრიდა მას ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ფედერაციის სახით.

ამიერ კავკასიის საბჭოთა ქვეყნების დამოუკიდებლობა დაცული უნდა იქნას, მაგრამ არა ისე, როგორც ეს ნოე ჟორდანიას ესმოდა. საბჭოთა ქვეყნებს არ შეუძლია თავიანთი ბედი არ დაუკავშირონ ერთი-მეორეს—და აი ჩვენ შევერთდით კავშირში საბჭოთა რუსეთთან.

საბჭოთა ქვეყნებს სჭირია ეროვნული საგარეო პოლიტიკა, საერთო გამოსვლა მსოფლიო საგარეო ბაზარზე, სჭირია ერთიანი წითელი არმია,—ცალ ცალკე ჩვენ დაგვამსხვრევდა ბურჟუაზია.

მასები ჩვენთან არის.

სომხეთში სასურსათო გადასახადი შეკრებილია 100 პროცენტით მეტი ვიდრე გაწერილი იყო, აღერბეიჯანში და საქართველოში ის შეკრებილია სრულად. გლეხობა საჭიროთ სცნობს საბჭოთა ხელისუფლებისათვის საშუალებების მიცემას, წარსულმა წელმა ეს დაგვიმტკიცა.

საბჭოთა რუსეთის დახმარება,

შემდეგ ამხ. ორჯონიკიძე მიუთითებს იმ დიდ დახმარებაზე, რომელსაც რუსეთი უწევს ამიერ-კავკასიას. 300 ტრაქტორი, რომელიც მუდამ მუშაობს, რუსეთიდან ამიერ-კავკასიაში გადმოტანილი სამი საფიქრო ქარხანა, 750 000 ოქროს მანეთი ზემო-ავკალის ელექტრო-სადგურის ასაშენებლათ გადმოცემული,—აი საუ-კეთესო პასუხი იმათთვის, ვინც რუსეთის მიერ საქართველოს ექსპლოატაციაზე ლაპარაკობს.

რა ეოგვცა ფედერაციამ.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზებზე, რომელიც გაქურდული და განადგურებული იქმნა მენშევიკების დროს, ახლა წესრიგი სუფევს. საბაჟო გაერთიანების წყალობით საბჭოთა ამიერ კავკასიას უკვე შეუძლია იარსებოს ისე, რომ არ შემოიტანოს დამპალი და ცუდი საქონელი, რომელიც შემოქონდათ კონსტანტინოპოლიდან ამის ნაცვლად საბჭოთა რუსეთიდან ჩვენ ვიღებთ კარგი ხარისხის მანუფაქტურას, ფქვილსა და სხვა საქონელს.

ნავთის წარმოება აღდგენილია და ჩვენ უკვე აღარ გვჭირია ამერიკელთა კონცესიების ძებნა, შექმნილია ამიერ-კავკასიის ერთიანი კოოპერაცია, რომელიც კოოპონიტების ხელშია.

ამიერ-კავკასიის მუშების ძმობა ურყევია და ის განამტკიცა საერთო პროფესიული ორგანიზაციების შექმნამ

გადახრა ახალგაზრდობაში

ორატორი ჩერდება ახალგაზრდობის საკითხზე და ხაზს უსვამს **ახლანდელ მებრძოლებისათვის საიმედო მოადგილეების მომზადებას.** ახალგაზრდობაში დიდი გამარჯვება მოვიპოვეთ.

ზრუნვა წითელ ჯარზე

ჯარის უზრუნველყოფად ბევრი გაკეთდა. მუშათა და გლეხთა შეფუბმა ა იერ-კავკასიის **წითელ ჯარს საერთოდ მისცა 6 ტრილიონი, 445 მილიარდი, 547 მილიონი მანეთი საბჭოთა ნიშნებით,** ამიერ-კავკასიის სახკომსაბჭო კომშემადგენლობის ოჯახებს აძლევს თვეში ათ მან. ოქროთი. მიუხედავათ ამისა ჯარის მდგომარეობა, გახსაკუთრებით კომშემადგენლობის და პოლიტიკურ მუშაკების მეტად მძიმეა. ჯარს სჭირია ფართე განუწყვეტელი მატერიალური დახმარება.

ბრძოლა—ბიუროკრატიზმს.

ერთი უმთავრესი ამოცანა ამიერ-კავკასიაში არის ბრძოლა ბიუროკრატიზმთან. ვეებერთელა არმია მოხელე მოსამსახურეებისა ნძიმე ტვირთად აწვება საბჭოთა ჯიბეს და აძლერებს ბიუროკრატიზმს. პატარა აჭარა 160,000 მცხოვრებით ინახავს 2.200 საბჭოთა მოსამსახურეს. აფხაზეთი, 240,000 მოსახლით, ინახავს 4,000 მოსამსახურეს. მმართველობის ასეთი აპარატის შენახვა აღატაკებს სახალხო მეურნეობას. ამ სენს სასტიკათ უნდა ვიბრძოლოთ.

მიწის რევოლიუციამ.

შემდეგ ამხ. ორჯონიკიძე ხატავს საქართველოში მიწის რევოლიუციის სუოათებს.

ანტირელიგიური პროპაგანდიდან, რომელიც დიდის წარმატებით ტარდება საქართველოში, ორატორი გადადის მოწინააღმდეგე პარტიებზე და აღნიშნავს მენშევიკური პარტიის სრულ გახოწნას.

მოკიბი ამოცანები:

კომუნისტური პარტიის მთავარ ამოცახას ამიერ-კავკასიაში შეადგენს სასოფლო მეურნეობის აღდგენა.

წარმოების დარგში მთელი ყურადღება უნდა მიექცეს მსუბუქ ინდუსტრიას:

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ძვირფას სასოფლო-სამეურნეო დარგებს: ჩაის, ბამბას, თაძბაქოს, ღვინოს.

ნაციონალური კულტურის სფეროში გამოჩენილი უნდა იქნას უდიდესი სიფრთხილე და მზრუნველობა.

ახალგაზრდობის მთელი 100 პროც დაპყრობა უნდა შეიქმნეს კომუნისტური პარტიის დევიზათ.

ამავე დროს გაღრმავებული უნდა იქნას პარტიის წევრების მარქსისტულათ მომზადება. ამ მიმართულებით ბევრი გაკეთდა ბაქომ. ბუჟუჟაზია ახლა, როგორც არასოდეს, ცდილობს კომუნისტური პარტიის გახოწნას.

ამხ. ორჯონიკიძე თავის სიტყვას ათავებს რწმენით, რომ პარტია მტკიცე ძალ ღონით გადასჭრის ყველა ამოცანებს.

საქართველოს კომპარტიის მეორე ყრილობა

ამხ. სტურუას მოხსენება აგრარულ საკითხებზე

აგრარული რეფორმა, იწყებს მომხსენებელი, რთული საკითხია, რომელიც მოითხოვს დიდ მუშაობას. ყველასათვის აშკარაა, რომ საზოგადოდ ამიერ-კავკასიაში და კერძოთ საქართველოში მიწა მეტად მცირეა, მრავალია უმიწო-წყლო და მცირე მიწა-წყლის მქონე გლეხები. აგრარულ რეფორმამ, რომლის გატარება დაიწყო მენშევიკებმა კადეტების მზგავსად, შთაუნერგა გლეხობას ისეთი უნდობლობა, რომ იმედ დაკარგულებს არ ეგონათ თუ როდესმე ეს საკითხი გადაიჭრებოდა და აგრარული რეფორმა რევოლიუციონურად გატარდებოდა.

მენშევიკები კონფისკაციას ახდენდენ და მიწებს ურიგებდენ უმიწო-წყლო და მცირე მიწაწყლიან გლეხებს მხოლოდ პროგრამაში, ქაღალდზე. როდესაც მოეკვეთ სახელმწიფოს სათავეში, ჩამოართვეს ცოტა რამ მემამულეებს და გადასცეს უმიწაწყლო გლეხობას, მხოლოდ ფონდში გადარიცხვით. ამ რიგად დასტოვეს წვრილი მემამულეები და ზოგიერთებს კი დაუტოვეს 50 დესეტინა. ფონდში გადარიცხულ მიწებიდან ურიგებდენ უმიწაწყლო და მწირე მიწაწყლიან გლეხებს ღალის გადახდევინებით. თუმცა სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის პროგრამაში ნათქვამია, რომ ძიწები გლეხებს ეძლევა შეუსყიდველად. მაგრამ მენშევიკებმა ამას ანგარიში არ გაუწიეს და აძლევდენ მიწებს უმიწაყლო და მცირე მიწა-წყლის მქონე გლეხებს საღალოთ და მიჰყიდდენ ხოლმე მათ. მენშევიკებმა ნება დართეს ნორმიდან მიწის გაყიდვაზე. აგრარული რეფორმა ამ რიგად არ ტარდება სრულიად და გლეხობა უიმედოთ იყო დარჩენილი.

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ გამოიცა № 17 დეკრეტი, რომლის ძალითაც მიწა გამოცხადებულ იქნა სახელმწიფოს საკუთრებათ და უნდა დაურიგდეს მათ, ვინც ამუშავებს მიწას.

ეს არის მთავარი და ძირითადი დებულება დეკრეტის. პრაქტიკულად კი ეს დეკრეტ ' არ განხორციელებულა ცხოვრებაში. შექმნილი იქნა სამიწაწყლო კომიტეტები, მაგრამ, როდესაც ეს კომიტეტები შეუდგენ რეფორმის გატარებას, აღიძრა მთავალი საჩივრები ცენტრში, საიდანაც მაზრებში მიდიოდა შემაჩერებელი განკარგულებები. მიწის კომიტეტებს დარჩენოდათ მხოლოდ ისე, შეთანხმებით ჩამოეჭრათ მიწის ნაწილები და გადაეცათ უმიწაწყლო გლეხებისათვის. ამრიგად რევოლიუციონურად იმ სახით, როგორც ეს ნათქვამი იყო ხსენებულ დეკრეტში, რეფორმა სრულიად არ ტარდებოდა. 1922 წელში გამომუშავებულ იქნა მტკიცე ნორმები, საქართველო გაყოფილ იქნა 5 რაიონად; მაგრამ ყოველივე ეს ხდებოდა თეორიტიულად და პრაქტიკულად არ ტარდებოდა ცხოვრებაში. ყველა მაზრებში ჩვენ მოვახდინეთ ჩამორთმევა იმ მიწების, რომლებიც არ იყო ჩამორთმეული მენშევიკების მიერ, მაგ. ელენაღის და ბორჩალოს მაზრეებში იყვნენ მესაკუთრეები, რომელთაც დარჩენილი ჰქონდათ 35—40 დესიატინები. ამ ჟამად დაკვრითი წესით ჩამორთმეულია 33 ათასი დესიატინა, დაახლოებითაც. იმ პირებს რომლებსაც ზედმეტი ჰქონდათ, ჩვენ მიუფეფინეს წორად, ვინაიდან უღარიბესმა გლეხებმა—კომიტეტის წევრებმა მეტ ნივრად იცოდნენ ვის და რამდენი მიწა ჰქონდა. 33 ათასი დესიატინა სწორი რიცხვი არ არის. რეფორმის დასრულებისას, დარწმუნებული ვარ, ჩამორთმეულ იქნება 41 ათასი 22 დესიატინა.

ილიუსტრაციისათვის მოვიყვან ცოფრებს შორაპნის მაზრიდან, სადაც ჩამორთმეულია 10 ათასი ქცევა ე. ი. დაახლოებით 3 ათასი დესიატინა. შორაპნის მაზრაში ჰქონდა ადგილი ისეთი მოვლენას, რომ მიწის სასოფლო კომიტეტში საქმეების განაგებდა ვინმე თავადი აბაშიძე, რომელიც აცხადებდა, რომ ის არის არჩეული გლეხებმა. მიერ და მისი გადაყენების უფლება აქვთ მხოლოდ მცხოვრებლებს, რომლებმაც ის აირჩია. როდესაც კი ეს მივარკვიეთ საქმე, აღმოჩნდა, რომ შეკრებილან თავადები და აუფრეფენ მიწის კომიტეტში თავიანთი წარმადგენლები. მას აღმოაჩნდა მიწები სხვა და სხვა ადგილზე, ერთ ადგილზე 9 და მეორ ზე—20 ქ.ვეკ. მიწების დიდი პროცენტი ჩამორთვა თავადებს და აზნაურებს. ადგილი ჰქონდა ასეთ მოვლენას, მაგრამ ყველა ისინი აღმოჩნდა უსაფუძვლო. შორაპნის მაზრაში, მაგ. ელიხაბედ წერეთლისა ჩამორთვა შერჩენილი 15 კუტელ. ... ბაღი და დიდი სახლი, რომელიც გადაეცა ჭიათურის პროფკავშირის მუშათა სახლისათვის. ... არის საჭირო და აუცილებელი რევოლიუციონური მუშაობა, რომელ ... ჩატარებულ იქნა უმტკივნეულოდ ... ამით, რასაკვირველია, არ ამოიწურება მიწადმოქმედების კომისარიატ ... მუშაობა, მაგრამ მე შევეხე აგრარ ... რეფორმას და ის ზეადგენს. ... ამოცანებს წარმოადგენს მივაწოდ ... გლეხობას სასოფლო-სამეურნეო ... ლები, საშვალებები და მასალ ... მავნეების წინააღმდეგ საბრძოლ ... ლათ, უნდა გაიხსნას სასოფლო-სა ... ურნეო სკოლები და სხვა. რაც შ ... ხება მიწადმოქმედების კომისარიატ ... მოღვაწეობის სხვა დარგებს ... პარაკებს ამაზე თავის თანამშ ... ნებაში ამხ. ვ. ... ...

თეცვის კომპანია.

მოსკოვი. 16 მარტი. სამხრეთ-... მოსავლეთის მხარეში თეცვის კომ ... ნიის დაწყებიდან 10 მარტამდე ... გზავნილია 860.000 ფუთი სათეს ... ხორბალი, რაც შეადგენს ნავარაუდ ... ვის 90 პროცენტს.

სათესლე ხესხი.

მოსკოვი. 17 მარტი. სათეს ... სესხი მთლიანად და თავიანდ ... ჩატანილია ყირიმში. განაწილება ... სიერათ სწარმოებს. თესვა ... დროზე დაიწყო.

მუშები დაეხმარენ.

მოსკოვი. 17 მარტი. ოდესის ... ტრონის სადგურის მუშებმა ... ვრეს ტურბინის შეკეთება, დაამ ... რა ტურბინის ისეთი ნაწილები ... მელიც ომამდე რუსეთში არ ... მოიპოვება. შეკეთების დამთავ ... შემდეგ შესაძლებელი გახდა ... ყველა რაიონებში ელექტროფიკ ... გეგმის გატარება.

კიდევ ერთი ღუმელი ამუშავ ...

მოსკოვი. 17 მარტი. ხარკოვ ... იტყობინებიან, რომ მარიუპ ... ქარხანაში დაიწყო მუშაობა მარტ ... ღუმელმა.

ხობოროს ნაცვლათ ხამკოთხელ ...

მოსკოვი. 17 მარტი. ძველ ... ციქუოო ცოცხალი ეკლესიის ... კავშირმა და საეპარქიო სამმართ ... ლომ გადასცეს სამოქალაქო ხელ ... უფლებას პენზას საკათედრო სობ ... 10 საეკლესიო ზარი გადაეცა ... ულთა დამხმარე კომიტეტს. სობ ... ში იმართება პიბლიოთეკა.

ეკლესიის მაგვრათ—სახალხო ... ლი.

მოსკოვი. 20 მარტი. მინსკ ... ბერნიის, მოგილინსკის ოლქის ... ხებმა პარტიის იუბილეს დღეს ... გინეს ოლქის ეკლესია გადაკ ... სახალხო სახლათ. კომკავშირში ... ხობამ გაგზავნა 20 ახალგაზრ ...

საქართველოს ამბები

ვერ იყოფენ.

მოსკოვი. 20 მარტი. ლატვიის პრესამ მოათავსა მთელი რიგი წერილებისა, რომლებშიაც იხილავს პოლონეთის მოთხოვნილებებს მისთვის დვინსკის და ლატვიის მახლობელ 6 თემის გადაცემის შესახებ, პრესა აღნიშნავს, რომ ელჩთა კონფერენციის მიერ ეხლახდელ საზღვრების დამტკიცების შემდეგ ეს საკითხი ითვლება გადაჭრილად ლატვიის სასარგებლოდ.

პოლონეთი ემზადება ავანტიურისათვის.

მოსკოვი. 20 მარტი. „ლატვიის გაზეთი „რიმაშე რუნდეაუ" მოწინაეე წერილში, აღნიშნავს, რომ პოლონეთის აქტივისტები ამზადებენ ახალ ავანტიურას კენიგსბერგის ხელში ჩაგდების მიზნით.

გაზეთის სიტყვით ამ იდეის ინიციატივა ეკუთვნის პარიზს, სადაც იმედი აქვთ ამ გზით სავსებით მოსწყვიტონ რუსეთი გერმანიას.

საფრანგეთის ესკადრა ლატვიაში.

მოსკოვი. 20 მარტი. მაისში ლატვიის ნავთსადგურში მოელიან საფრანგეთის ესკადრას, 4 გამანადგურებელის შემადგენლობით.

მემელის სტატუსზე ხელის მოწერა.

მოსკოვი. 20 მარტი კოვნოდან 19 მარტს გაეგზავნა პარიზში დელეგაცია გალვანოვსკის მეთაურობით მემელის სტატუსზე ხელის მოსაწერად. მემელის უმაღლესმა კომისარმა სმეტონმა, რომელიც არ ეთანხმება მთავრობის პოლიტიკას მემელის საკითხში, უარი სთქვა უმაღლეს კომისრად დაყენებაზე და დელეგაციაში მონაწილეობის მიღებაზე.

მოკავშირეებიდან რუსეთისაკენ

მოსკოვი. 20 მარტი. პარლამენტის კრიზისი ლიტვაში გამოწვეულია უმთავრესად გალვანოვსკის მიერ სეიმში გამოქვეყნებულ დეკლარაციით, რომელშიც ნათქვამია:

„დაუშვებელია, რომ ლიტვა გახადონ რომელიმე სახელმწიფოს სათამაშოდ. დიდ სახელმწიფოებთან თანამშრომლობა შესაძლებელია იმდენად, რამდენადაც ის არ ეწინააღმდეგება სახელმწიფოს ინტერესებს ჩვენი ინტერესები მოითხოვს რუსეთის ეკონომიურად აღდგენის დაჩქარებას და მის მონაწილეობას ევროპის აღდგენის საქმეში.

მთავრობა მომავალში განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს რუსეთთან მეგობრულ ურთიერთობის განვითარებას. აუცილებელია აგრეთვე ურთიერთობის განმტკიცება ბალტიის განაპირა და სკანდინავიის სახელმწიფოებთან, მემელის საკითხის გამო.

ლიტვას პროტესტი.

ბერლინი. 19 მარტი. ლატვას მთავრობამ პროტესტი გამოუცხადა პარიზში შემდგარ ელჩთა კონფერენციის დადგენილებას, რომლის თანახმად ვილნო გადადის პოლონეთის ხელში.

სხვადასხვა ამბები

ჯუნგრეთი.

მუშების გამარჯვება.

მოსკოვი. ბუდაპეშტის მეტყველთა გაფიცვა დამთავრდა მუშების გამარჯვებით. მკერავთა შეუწყვეტელ გაფიცვების გამო წარმოებთა ერთი ნაწილი იძულებული იყო დასთანხმებოდა ხელფასის მომატებაზე. იზრდება აგრეთვე მოძრაობა სახელმწიფო მოსამსახურეთა შორის, რომელნიც მოითხოვენ ჯამაგირების მომატებას.

პრემიერმა განაცხადა, რომ მთავრობას განზრახული აქვს 20 პროცენტით შეამციროს მოსამსახურეების შტატი და ნაწილობრივ დაკმაყოფილოს მოსამსახურეთა მოთხოვნილება. სახელმწიფო მოსამსახურეთა რეაქციონელ კავშირის მდივნის განცხადების თანახმად, კავშირის ხელმძღვანელი ორგანოებს აღარ შეუძლიათ შეაკავონ მასების აღშფოთება.

ჩეხო-სლოვაკია.

წითელი პროფკავშირების კონფერენცია.

მოსკოვი. 19 მარტი. 17 მარტს პრაგაში დამთავრდა წითელი პროფკავშირების ყრილობა, რომელსაც ამხ. ლოზოვსკიც დაესწრო, კონფერენციამ საპირველ აღიარა მთელი ქვეყნის მუშათა კლასთან ერთად ბურჟუაზიის წინააღმდეგ თავდაცვითი და შეტევითი მთლიანი ფრონტის შექმნა. ყრილობამ მიიღო აგრეთვე დადგენილება იმ კავშირების, რომელთა დაშლა რეფორმისტებმა ვერ მოახერხეს, მთლიანობის დაცვის შესახებ.

რუმინეთი.

პროტესტი.

მოსკოვი. 19 მარტი. ბუქარესტის სახელმწიფო და ქალაქის მოსამსახურეთა, როგორც არალეგალურს. ვალშის სიტყვით წინადადება არალეგალურ მუშაობის განგრძობის შესახებ შეტანილი იყო პარტიის ყრილობაზე პროვოკატორ აშვორცის მიერ.

კომუნისტური პარტიის აღმასკომი დაცვის ასეთ საშუალებას, რომელიც სიხელს უტეხს კომუნისტურ პარტიას, უარყოფითად შეხვდა. მიღებული ცნობებით, დაცვის მეთოდები შეცლილი იქნება პარტიული პოლიტიკის მოთხოვნილების მიხედვით. მოწმეების ჩვენებით დამტკიცებულია, რომ ფოსტერი ყრილობაზე დასწრო.

ლიტვის ამბები

ვერ იყოფენ.

მოსკოვი. 20 მარტი. ლატვიის პრესამ მოათავსა მთელი რიგი წერილებისა, რომლებშიაც იხილავს პოლონეთის მოთხოვნილებებს მისთვის დვინსკის და ლატვიის მახლობელ 6 თემის გადაცემის შესახებ, პრესა აღნიშნავს, რომ ელჩთა კონფერენციის მიერ ეხლახდელ საზღვრების დამტკიცების შემდეგ ეს საკითხი ითვლება გადაჭრილად ლატვიის სასარგებლოდ.

პოლონეთი ემზადება ავანტიურისათვის.

მოსკოვი. 20 მარტი. „ლატვიის გაზეთი „რიმაშე რუნდეაუ" მოწინაეე წერილში, აღნიშნავს, რომ პოლონეთის აქტივისტები ამზადებენ ახალ ავანტიურას კენიგსბერგის ხელში ჩაგდების მიზნით.

გაზეთის სიტყვით ამ იდეის ინიციატივა ეკუთვნის პარიზს, სადაც იმედი აქვთ ამ გზით სავსებით მოსწყვიტონ რუსეთი გერმანიას.

საფრანგეთის ესკადრა ლატვიაში.

მოსკოვი. 20 მარტი. მაისში ლატვიის ნავთსადგურში მოელიან საფრანგეთის ესკადრას, 4 გამანადგურებელის შემადგენლობით.

მემელის სტატუსზე ხელის მოწერა.

მოსკოვი. 20 მარტი კოვნოდან 19 მარტს გაეგზავნა პარიზში დელეგაცია გალვანოვსკის მეთაურობით მემელის სტატუსზე ხელის მოსაწერად. მემელის უმაღლესმა კომისარმა სმეტონმა, რომელიც არ ეთანხმება მთავრობის პოლიტიკას მემელის საკითხში, უარი სთქვა უმაღლეს კომისრად დაყენებაზე და დელეგაციაში მონაწილეობის მიღებაზე.

მოკავშირეებიდან რუსეთისაკენ

მოსკოვი. 20 მარტი. პარლამენტის კრიზისი ლიტვაში გამოწვეულია უმთავრესად გალვანოვსკის მიერ სეიმში გამოქვეყნებულ დეკლარაციით, რომელშიც ნათქვამია:

„დაუშვებელია, რომ ლიტვა გახადონ რომელიმე სახელმწიფოს სათამაშოდ. დიდ სახელმწიფოებთან თანამშრომლობა შესაძლებელია იმდენად, რამდენადაც ის არ ეწინააღმდეგება სახელმწიფოს ინტერესებს ჩვენი ინტერესები მოითხოვს რუსეთის ეკონომიურად აღდგენის დაჩქარებას და მის მონაწილეობას ევროპის აღდგენის საქმეში.

მთავრობა მომავალში განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს რუსეთთან მეგობრულ ურთიერთობის განვითარებას. აუცილებელია აგრეთვე ურთიერთობის განმტკიცება ბალტიის განაპირა და სკანდინავიის სახელმწიფოებთან, მემელის საკითხის გამო.

ლიტვას პროტესტი.

ბერლინი. 19 მარტი. ლატვას მთავრობამ პროტესტი გამოუცხადა პარიზში შემდგარ ელჩთა კონფერენციის დადგენილებას, რომლის თანახმად ვილნო გადადის პოლონეთის ხელში.

ჩეხოსლოვაკიის ამბები

ვერ ეოგვცა

მოსკოვი. 20 მარტი. ... ...

მოსკოვის გუბერნიის 800.000 დარაზმულ პროლეტარის სახელით კრებას მიესალმა ამხ. მელჩანსკი. მოსკოვის პროლეტარიატის და მისი პარლამენტის სახელით რუს კომპარტიის ცენტრ. კომიტეტს გადაეცა განსაკუთრებული დროშა. სხდომის დასასრულში გამოვიდენ მრავალრიცხოვანი მუშათა ორგანიზაციები და წარმოებათა დელეგაციები, რომელთაც გადასცეს დროშა რუს. კომპარტიის ცეკას და მოსკოვის ორგანიზაციას.

რუსეთის ცნობის საკითხი

იაპონია.

მოსკოვი. 20 მარტი. ქვედა პალატაში შეკითხვის საპასუხოდ გარეშე საქმეთა მინისტრმა უშიდამ განაცხადა, რომ რუსეთთან მოლაპარაკება დაიწყება ქონგრივ უფლებებზე შეთანხმების მიღწევის შემდეგ.

უშიდას აზრით, რუსეთის ცნობის საკითხში არ არის საჭირო მოკავშირეებთან შეთანხმება.

საუბარი ა. ხ. ხინჩუკთან

განწყობილება ევროპაში შეიცვალა.

მოსკოვი. 20 მარტი. რუსეთის დელეგაციის სააგენტოს კორესპონდენტთან საუბრის დროს „ცენტროსოიუზის“ თავმჯდომარემ ხინჩუკმა, რომელმაც იმოგზაურა ბელგიასა, ინგლისს, საფრანგეთსა და გერმანიაში აღნიშნა ის დიდი და ერთბაშა ცვლილება, რომელიც ეჩინა დასავლეთ ევროპის ბურჟუაზიას საბჭოთა რესპუბლიკების მიმართ. ეს დამოკიდებულება სულ უფრო და უფრო სანდო ხდება. ევროპის ბურჟუაზიამ ბევრი ცნობები მიიღო ჩვენი შინაური მდგომარეობის შესახებ და აქვს შესაძლებლობა უფრო ასწონ-დასწონოს თავისი დადებითი ან უარყოფითი დამოკიდებულება. ხინჩუკმა განაცხადა, რომ მას საერთაშორისო კოოპერატიულ კავშირის ცენტრალურ კომიტეტში მოუხდა დიდი ბრძოლა ბელგიელ კოოპერატორებთან, რომელთაც წაიკითხეს მოხსენება იმ ძალადატანებათა შესახებ, რომელიც თითქოს მოახდინა საბჭოთა მთავრობამ საქართველოს კოოპერაციაზე. ციფრებით და ფაქტებით ამხ. ხინჩუკმა დაუმტკიცა მათ, რომ საქართველოს კოოპერაციის დაშლა დაიწყო მენშევიკურ მთავრობის დროს, და დღეს კი პირიქით, საბჭოთა ხელისუფლება საქართველოში ყოველმხრივ დახმარებას უწევს საქ. კოოპერაციას.

ბერლინში ამხ. ხინჩუკმა მოახერხა ხანგრძლივი მოლაპარაკების შემდეგ შეთანხმება ემიგრაციაში მყოფ რუს-კოოპერატორებთან იმ საკითხში, რომელიც ეხება სრულიად კოოპერატიულ ბანკისათვის მოსკოვის ყოფ. სახალ. ბანკის გადაცემის შესახებ. ამხ. ხინჩუკმა თავის საუბარში აღნიშნა აგრედვე ის ნგრევა, რომელიც გამეფებულია რურის ოლქში. კელნიდან ბერლინამდე ამხ. ხინჩუკის სიტყვით მას მოუხდა მგზავრობა 8 საათის ნაცვლად ორი ოღე-ღამე და ზოგჯერ მოუხდა გადაჯდომა ერთი მატარებლიდან მეორეში. სულიერი განწყობილება რურში ცუდი და მოდუნებულია. ასეთივე განწყობილებაა ბერლინშიაც.

პოლონეთის კომუნისტების ცხოვრება

მოსკოვი. 20 მარტი. „კურიერ ვარშავსკი“ იტყობინება ბიოგრაფიული ცნობებს პოლონეთის სეიმის წევრათ არჩევის გამო ციხიდან განთავისუფლებულ გამოჩენილ კომუნისტის სტეფანე კრულიკოვსკის შესახებ. მუშაობდა ის პარტიაში კიპრიანა კროვოდერსკის სახელწოდებით, პროფესიით მებაღეე. მეფის ხელისუფლების დროს გასამართლებულ იქნა ბოლშევიზმის პროპაგანდისათვის და მიუსაჯეს 8 წლის მუშაობა კატორღაში. პოლონეთის დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ, კრულიკოვსკი იყო კომუნიზმის ერთ-ერთ ენერგიული მღაღადებელი. 1918 წლის დეკემბერში ის ხელახლად დაპატიმრებულ იქმნა პოლონეთის ხელისუფლების მიერ და 1919 წლის ივლისამდე იმყოფებოდა მოკოტოვის ციხეში, ვარშავაში. საპყრობილეებთან გამოსვლის შემდეგ, მან კიდევ განაგრძო თავისი საგიტაციო მოქმედება. მოგზაურობდა მთელ პოლონეთში და იყო იმავე დროს პოლონეთის კომპარტიის ცეკას თავმჯდომარე. ამხანაგთა შორის მას ეძახოდნენ „პოლონელ ლენინს“. 1921 წელში ის იყო დელეგატათ პოლონეთის კომუნისტებისაგან კომინტერნის მე-3-ე კონგრესზე მოსკოვში. გასულ წელს მან რამოდენიმეჯერ მოაწყო კომუნისტური პარტიის ყრილობები ლვოვში. ახლო წარსულში ის ხელახლად იქმნა დაპატიმრებული. ეხლა, კრულიკოვსკის, როგორც სეიმის წევრის უფლებების ვადის დასრულებამდე ყველა პოლიტიკური საქმეები მის შესახებ შეჩერებული აპროკურატურის მიერ.

პარიზის კომუნა

მოსკოვი. 17 მარტი. „პრავდა“ მოწმენავე წერილში, რომელიც შეეხება პარიზის კომუნის წლის თავს, სწერს: „კომუნა იყო საფრანგეთში მუშათა მოძრაობის სტიქიური განვითარების შედეგი. ამხედრებულ პარიზელ მუშების ამ პირველმა ცდამ დაგვანახა, თუ რომელი გზით განვითარდება ყოველი მუშური რევოლუცია. ამ ცდას ბოლო მოუღო საფრანგეთის ბურჟუაზიამ, რომელმაც ბრაველი წლით ჩაახშო საფრანგეთის მუშათა მოძრაობა, მაგრამ ეს იყო კაპიტალისტური წესწყობილების სიმაგრეების პირველი ოდნავი შერყევა. რუსეთის პროლეტარულმა რევოლიუციამ გაარღვია კაპიტალისტური ფრონტი გაცილებით უფრო ფართო ტერიტორიაზე და მტკიცედ გაიმაგრა დაკავებული პოზიციები. ეს ტერიტორია გაფართოებული იქნება საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის. ყოველი ახალი გამარჯვებით, ყოველი ნაბიჯის გადადგმით განმტკიცდება და განვითარდება კომუნის დიდი იდეა. საუკუნო ხსენება პარიზელ მუშებს, რომლებმაც პირველად გაიგეს მსოფლიო პროლეტარული რევოლიუციის საიდუმლოება.

„ჩაიონჩაია მოსკვა“-ს, თავის წერილში მოჰკავს მარქსის ციტატა: „ყოველ რევოლიუციაში ჭეშმარიტ წარმომადგენლებთან ერთად ჩნდებიან სხვა ჯურის ხალხიც“. მაგრამ, ამბობს გაზეთი, რუსეთის პროლეტარიატმა ისინი თავიდან მოიშორა მით, რომ კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ხელთ იგდო ძალა-უფლება 1917 წლის ოქტომბერში. არა უკანასკნელი როლი ითამაშა ამაში იმ გარემოებამ, რომ საბჭოთა რუსეთი, ზეგიდა რა თავისი არსებობის მეექვსე წელში, გადაუბრელად მიდის თავისი მიზნისაკენ—პარიზის კომუნიდან მთელი მსოფლიოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკების კავშირისაკენ.

„ტრუდ“-ი მოწონავე წერილში ამავე თემაზე სწერს, რომ მუშათა კლასი, რომელიც მოწადინებულია გაიმარჯვოს და უზრუნველჰყოს თავისი თავი დამარცხებისა და დაღუპვისაგან, მოვალეა იყოს მტკიცე და მას არ უნდა ეშინოდეს არავითარი მკაცრი და სასტიკი ზომების. რკინისებური დიქტატურა, რამელიც უკან არ იხევს არავითარ საშუალებებისაგან,—არის ერთად-ერთი გზა, რომელიც იფარავს მუშათა კლასს ბურჟუაზიის დიქტატურისაგან. სხვა არ არის მოცემული, არის მხოლოდ პარიზის კომუნის გაკვეთილი. მეორე გაკვეთილი არის: მუშათა კლასის გამარჯვება შეუძლებელია ჭეშმარიტ რევოლიუციონურ კლასობრივ პარტიის ხელმძღვანელობის გარეშე.

ინგლისის კომუნა

მოსკოვი. 17 მარტი. „ინგლიშ ტელეგრაფ“-ის ინფორმაციით, ინგლისში ბოლო ოთხ თვეში ადგილი ჰქონდა 1500 ბრძოლას, 1500 ბრალდებულ ადამიანს, 1000 ადამიანს ეცემა ტანჯვა, 500 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 200 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 100 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 50 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 10 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 5 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში, 1 ადამიანს ეტანჯებოდა ციხეში.

საერთაშორისო მუშათა მოძრაობა

გერმანიის პროლეტარიატი მადლობას უძღვნის რუსეთის მუშებს პურისათვის

როგორც „როტე ფანე“ იტყობინება, საპასუხათ სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა ცენტრალურ საბჭოს დეპეშისა, რუსეთის პროლეტარიატის მიერ რურის მუშებისათვის 500,000 ფუთ პურის გაგზავნის შესახებ, გერმანიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტთა ცენტრალურ საბჭომ გაუგზავნა შემდეგი დეპეშა.

„სრულიად რუსეთის პროფკავშირთა ცენტრ. ლურ საბჭოს პრეზიდიუმს.

მოსკოვი.

გერმანიის მთელ რევოლიუციონურ პროლეტარიატის სახელით გიძღვნით ჩვენს დიდ მადლობას თქვენ მიერ გამოხატულ ძმურ სოლიდარობისათვის მეტად დაჩაგრულ რურის მუშებისადმი, რომლებიც იტანჯებიან გერმანიის კაპიტალისტურ უღლისა და საფრანგეთის იმპერიალიზმის ხიშტის სასტიკ რეჟიმის ქვეშ იმ დროს, როდესაც თვით თქვენ განიცდით სიმშილს მსოფლიო კაპიტალის ეკონომიურ ბლოკადის გამო, იმყოფებით იმპერიალიზმის ჯალათთა მუქარის ქვეშ, თქვენ უნაწილებთ გერმანიის დამშეულ მასებს იმ მცირე რაოდენობას, რომელიც თქვენ გაქვთ. მსოფლიო ისტორიამ ჯერ არ იცის ძმური დახმარების ასეთი განსაცვიფრებელი მაგალითი. გერმანიის მუშა ფაბრიკაში თუ ყაზარმაში, ქარხანაში თუ სახელოსნოში, მაღაროში თუ მინდორში, ყოველგან გამოსთქვამს მადლობას და ქებას თქვენ კეთილშობილ მოქმედების გამო და მისი გული ძგერს თქვენ გულთან შეთანხმებით. თავისი სიძლიერის რწმენა და გამარჯვების იმედი ხელახლად აცოცხლებს გერმანიის რევოლიუციონურ მებრძოლთა გულებს. საბჭოთა რუსეთის გმირულ და თავგანწირულ გლეხობის და მუშების მასებთან კავშირის გამო გერმანიის **პროლეტარიატი უძლეველია**, ეს გვაძლევს ჩვენ ახალ ძალას და ახალ სიმტკიცეს.

ძმური სალამით და ბრძოლის სოლიდარობით

სრულიად გერმანიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტთა საბჭოს სახელით

გერმან გროტე“.

საქართველო

ახარა.

მიწის რეფორმა. აჭარის სოც. საბ. რესპ. მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატმა მარტის განმავლობაში აიღო ანგარიშზე გონიის მაზრაში შემდეგი რაიონები: ღიმეუზ-ადას რაიონში მამული ძმების ტოპალ-ოღლების 52 დესიატინა, მამული ესად-აღა ჯანიძის—20 დეს., მამული გვარელოღლის—7 დეს., რიზა-ოღლის და ლეონიძესა—28 დეს., თხირნალში—მაუული ოსმან-ოღლი დიასამიძესი—12 დესიატინა, მამული მუჰამედ იზაღ ოღლის—10 დეს., შუქრი ჰეტრიძესი—19 დეს. სულ 178 დეს. და 43 ოთხკუთხიანი საჟენი. ყველა ამ ადგილებს მფლობელები აძლევდნენ იჯარით ქურდებს და უმიწაწყლო აჭარლებს.

ბათომის პორტში. 17 მარტს ბათომის პორტში შემოვიდა ოსმალეთის გემი მიმოსვლის „სეირ სეფაილ“-ის საზოგადოების პირველი გემი რეშიდ-ფაშა. საზოგადოება აარსებს ახალი გემის მსვლელობის ხაზს—კონსტანტინოპოლი-ბათომი. გემით ჩამოვიდა საზოგადოების აგენტი ბათომის განყოფილების გასახსნელათ.

საბჭოთა ოსეთი.

ვერაგული მკვლელობა. 8 მარტს ღამით ცხინვალში მოკლულ იქნა ღვთისწყალობა ცერაძე. მოკლულმა რამოდენიმე დღის წინეთ გამოაქვეყნა პრესაში, რომ ის არასოდეს არ ყოფილა მენშევიკურ პარტიაში და არასოდეს არ უთანაუგრძნობდა მას, მუშათა და ღარიბ გლეხთა ინტერესების მოღალატეს. მენშევიკ-ბანდიტებმა, რომლებიც მოვიდნენ ალბათ სპეციალურ მიზნით, მოეხდინათ ტერორისტული აქტი, გამოიწვიეს ღამით ცერაძე სახლიდან და თოფების სროლით დააწვინეს ის ადგილზე, როგორც კი გამოჩნდა კარებში. ტერორისტები მიიმალენ საქართველოს სოფლებში.

ფოთელი ჯვრის ახალი ცეკას საორგანიზაციო მუშაობა

ახალი ცეკა არჩეულ იქნა 14 იანვარს და საკმაოობას შეუდგა ერთი კვირის შემდეგ. უპირველეს ყოვლისა ცეკამ საქიროდ დაინახა წ. ჯ. საზოგადოების ქონების აღნუსხვა და ჩაბარება; ამისათვის აირჩია, ცეკას 2 წევრის, ერთი სარევიზიო კომის. წევრის და ჯანსაღკომის ინსტრუქტორ კონტროლიორისაგან შემდგარი კომისია, რომელიც უკვე შეუდგა ქონების ჩაბარებას; ქონების თვისება და რაოდენობა გამორკვეულ იქნება ჩაბარების შემდეგ.

კომისიას დაეკალა წარმოადგინოს დაწვრილებითი მოხსენება იმის შესახებ თუ როგორ და რა მიზნისათვის იხარჯებოდა წარსულში წ. ჯ. საზოგადოების ქონება.

ც. კომ. აირჩია თავის წრიდან ოთხი წევრისაგან შემდგარი პრეზიდიუმი, რომელსაც დაეკალა, ერთი წევრის გამოკლებით, აწარმოოს ყოველდღიური მეურნეობა—საკანცელიარიო, საფინანსო, საექიმო-სასანიტარო, სამნეო; ამ განყოფილებების გამგებლობა მიენდო პრეზიდიუმის წევრებს; სამნეო და საექიმო-სასანიტარო განყოფილებებთან არსებობს სამნეო და საექიმო მომარაგების საწყობები. გამომუშავებულ იქნა დღეკანდელ საქმიანობისათვის საჭირო მინიმალური შტატი, რომლის ნაწილიც უკვე მოწვეულია.

აღნიშნულ იქნა რაოდენობა. სურსათ სანოვაგისა, ტანსაცმელ-საცვლებისა, წამლეულობისა, შესახვევ და სადეზინფექციო მასალისა და გადასაზიდავ საშუალებათა, რომელიც საჭიროა საგარეო და სამოქალაქო ომის დროს დაჭრილთ დასახიჩრებულთა, სახალხო უბედურების დროს დაშავებულ-დაზარალებულთა დასახმარებლათ და გადამდებ სენის მძვინვარების დროს ავთმყოფთა დასახმარებლათ.

მარაგი ნაანგარიშევია დაახლოვებით სამი ათას კაცისათვის. ღირებულება მთელი საჭირო მარაგისა დღევანდელ ფასებით უდრის 825.000 მ. ოქროოთი თუ მივიღებთ მხედველობაში, რომ ღირებულება იმ მარაგისა, რომელიც კი ეს მოეპოვება წ. ჯ. საზოგადოებას, უდრის 440.833 მან. ოქროთი, მაშინ დავინახავთ, რომ მიმდინარე წლს წ. ჯ. საზოგადოებამ უნდა შეიძინოს სხვა და სხვა საქონელი 384.327 მ. ოქროს ღირებულებისა.

ძველი წ. ჯ. საზოგადოებას ახალისათვის ფულათ თითქმის არაფერი გადმოუცია, ხოლო თავის მიზნის განსახორციელებლად ცეკას განსაზღვრული თანხა ესაჭიროება; იგი იძულებული შეიქნა თვით გამოენახა საშვალება და ამ მიზნით მან წარუდგინა კომისართა საბჭოს შუამდგომლობა რათა წ. ჯ, საზოგადოების საშუალებათა გასაძლიერებლად შემოღებულ იქნეს დაბეგვრა განსაზღვრული პროც. რკინის გზის, სათეატრო და სხვა გასართობ დაწესებულებათა ბილეთების და ლოტოს მოთამაშეთა მოგებულ თანხების. ყველა ეს შუამდგომლობანი საბჭოთა ხელისუფლების მიერ დაკმაყოფილებულ იქნა: თეატრის, გასართობ დაწესებულების ბილეთების და ლოტოს მოთამაშეთა მოგებულ თანხების დაბეგვრის შესახებ დადგენილება უკვე გამოქვეყნებულ იქნა, ხოლო დადგენილება რკინის გზის ბილეთების დაბეგვრის შესახებ — გადაეცა ამიერ კავკასიის კომისართა საბჭოს დასამტკიცებლათ. ამავე მიზნისათვის—წ. ჯ. საზოგადოების საშვალებათა გასაძლიერებლად ცეკამ დაარსა ქალთა კომიტეტი, რომელსაც თანახმად ც-კას მიერ გამომუშავებულ ინსტრუქციისა, დაეკალა გაამაგროს წ. ჯ. საზოგადოება ნივთიერად ყველა იმ ზომების საშვალებით, რომელიც აღნიშნულია ამ საზოგადოების წესდებაში. ერთ-ერთ ამ საშვალებათ მიჩნეულია მთელს საქართველოში ერთი დღის „წ. ჯ.ვრის დღეთ“ გამოცხადება; ამ დღეს ქალთა კომიტეტები მთელი საქართველოს ტერიტორიაზე შეკრებენ შემოწირულებას ყულაბებით, გამართავენ წარმოდგენებს და კონცერტებს ამ საზოგადოების სასარგებლოდ.

საქართველოს მშრომელ მასსების მჭიდროთ დასაკავშირებლად წ. ჯ.-თან, ამ გზით ც-კას საქმიანობას გასაცხოველებათ და მისი ნივთიერი საშვალებების გასაძლიერებლათ, ცეკამ დაადგინა დაარსდეს საქართველოს ყველა სამაზრო ქალაქებში წ. ჯ. საზოგადოების ადგილობრივი განყოფილებები. რასაკვირველია, ამ განყოფილებების დაარსებაში ც-კას ხელი უნდა შეეწყოს ადგილობრივმა ხელისუფლებამ; ამ მოკლე ხანში პროვინციაში გაემგზავრებიან პრეზიდიუმის წევრები და ადგილობრივი ხელისუფლებამ დახმარებით შეეცდებიან განახორციელონ ცეკას აღნიშნული დადგენილება.

წ. ჯ. ნივთიერ საშუალებათა გაძლიერება მოითხოვს აგრეთვე, რომ საზოგადოებაში რაც შეიძლება მეტი წევრი ჩაეწეროს და ამავე დროს ამ წევრებმა საწევრო გადასახადი თავის დროზედ შემოიტანონ. ც-კამ გამოიძიშავა მთელი რიგი ზომებისა, რომელთა ცხოვრებაში გატარება ხელს შეუწყობს, როგორც წევრთა გამრავლებას, აგრეთვე ამ წევრთა მიერ საწევრო გადასახადის თავის დროზედ შეტანას. მეტია ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ გარეშე თვით მშრომელთა დახმარების არავითარი ზომა სასურველ ნაყოფს არ მოიტანს; ჩვენ მხოლოდ ჩვენ მიერ გამომუშავებულ ზომებით ვეცდებით დავაინტერესოთ მოქალაქენი წ. ჯ. საზოგადოების საქმიანობით და ვიმედოვნებთ, რომ ასეთ დაინტერესებას შედეგათ მოჰყვება მშრომელთა აქტიური მონაწილეობა წ. ჯ. საზოგადოების საქმიანობაში. საორგანიზაციო მუშაობათ უნდა ჩაითვალოს ის შრომაც, რომელიც ამ დღეებში დაამთავრა ექიმთა კომისიამ, ამხ. ი. მამულიას ხელმძღვანელობით. თანახმად ამ შრომაში აღნიშნულ გეგმისა, წითელი ჯვარის საზოგადოებას საექიმო-სასანიტარო დარგის მიზნების განსახორციელებლად ესაჭიროება ერთი მუდმივი 50—100—200 საწოლიანი სამკურნალო, სადაც, გარდა ავათმყოფთა მოვლა-ექიმობისა მომზადდება ობიანობის და ეპიდემიის დროისათვის საჭირო საექიმო პერსონალი. ამავე მიზნისათვის საჭიროა ორი სათადარიგო სამხედრო სამკურნალო, სამი შემხვევი რაზმი და ორი საექიმო და საკვები რაზმი; სათანადო ტრანსპორტი, სასანიტარო და აბანო-სამრეცხეველო მატარებლების სახით შეადგენს აუცილებელ საჭიროებას საექიმო - სასანიტარო დარგის მარაგისას. წითელი ჯვრის საზოგადოება დაუყონებლივ უნდა შეუდგეს ქალქთან, მაზარიასთან და ვენერიულ სენთან ბრძოლას. ამისათვის საჭიროა გაიგზავნოს ორი მუდმივი რაზმი იმ ადგილებში, სადაც ჯანმრთელობის კომისარიატს არ აქვს საექიმო დაწესებულებები; ნავარაუდევია ერთი რაზმის დასავლეთ საქართველოში, და ერთი რაზმისაც—აღმოსავლეთ საქართველოში გაგზავნა. ამავე მიზნით უნდა მოეწყოს რკინის გზაზედ ერთი მოძრავი ვაგონი — ლაბორატორია სათანადო საექიმო პერსონალით, რომელიც აწარმოებს ბრძოლას ზეგიერ აღნიშნულ სენებთან, როგორც რკინის გზის ლინდაგზედ, ისე მის მიდამოებში ათი ვერსის მანძილზედ. მოქალაქეთა შორის საჭირო საექიმო სასანიტარო ცნობების გასავრცელებლათ ცეკა დაუყონებლივ უნდა შეუდგეს პოპულიარულ ფურცლების და წიგნაკების გამოცემას და ეს თავისი საქმიანობა მან უნდა აწარმოოს ჯანმრთელობის კომისარიატის, სახელმწიფო, მის სანიტარულ განათლების საბჭოსთან სრული შეთანხმებით. ასეთი იყო ამ ხნის განმავლობაში საორგანიზაციო მუშაობა წითელი ჯვარის საზოგადოების ცეკასი. ხარჯთაღრიცხვის შედგენით, რომელსაც უკვე შეუდგა ცენტრალური კომიტეტი, დამთავრებული იქნება ამ ხანათ ისი საორგანიზაციო მუშაობა.

ჯ. კიკალიშვილი.

მეაბრეშუმეთა ყრილობა

სომხეთის და აზერბეიჯანის ზოგიერთ წარმომადგენელთა ჩამოსვლელობის გამო ყრილობა 17 მარტს ვერ გაიხსნა, და ამხ ივანიანის წინადადებით გაიმართა კერძო თათბირი. ყრილობას დაესწრენ: ამიერ-კავკასიის საგარეო ვაჭრობის სახ. კომისარიატის, ამიერ-კავკასიის საგარეო ვაჭრობის სამმართველოს წარმომადგენლები და საქართველოდან (მიწათ-მოქმ. სახ. კომისარიატის, საურსათო სახ. კომის. და ცეკავშირის.), აზერბეიჯანიდან (მიწათ-მოქმედ. სახ. კომის.), თურქესტანიდან (თურქესტანის აბრეშუმის) და საბჭოთა რუსეთიდან (სახ. მეურნ. უმაღლეს საბჭოს წარმომადგენელი) და სხვები.

ყრილობის გახსნა 18 მარტს.

ყრილობას ხსნის ამიერ-კავკასიის საგარეო ვაჭრობის სახ. კომისარი ამხ. ივანიანი, რომელიც აღნიშნავს რომ ყველა მოწვეულ რესპუბლიკებთან და სამეურნეო ორგანიზაციებიდან არ გამოცხადდენ მხოლოდ სომხეთის წარმომადგენლები. ამხ. ივანიანი წინადადებას იძლევა შეუდგენ მუშაობას. მოკლე შესავალ სიტყვაში მან აღნიშნა მეაბრეშუმეობის მნიშვნელობა, რომელიც არის ერთ-ერთი საექსპორტო ნედლი მასალა და რომელსაც შეუძლია დიდი გავლენა მოახდინოს სახელმწიფოს ბიუჯეტზე. ამით აიხსნება ის განსაკუთრებული ყურადღება, რომელიც მიქცეული აქვს ამიერ-კავკასიაში მეაბრეშუმეობის საქმეს.

სასოფლო-მეურნეობის ამა თუ იმ დარგთა მოწყობის საუკეთესო ფორმათ ითვლება, როგორც ეს პრაქტიკამ დაგვანახვა, შერეულ და სააქციონერო საზოგადოებათა ფორმა. ასეთ ფორმებში უნდა იქნას ჩამოყალიბებული ამიერ-კავკასიის მეაბრეშუმეობის საქმეც.

საორგანიზაციო საკითხი, რომელიც ყრილობის წინაშეა დასმული, არის დიდმნიშვნელოვანი საკითხი. შემდეგ ამხ. ივანიანმა უსურვა ყრილობას. წარმატებითი და ნაყოფიერი მუშაობა.

შემდეგ იხილავენ და იღებენ ყრილობის დღის წესრიგს. ყრილობის თავმჯდომარეთ ირჩევენ ამხ. გრიგორიანს. ამიერ-კავკასიაში მეაბრეშუმეობის საქმის მდგომარეობის შესახებ მოხსენების გასაკეთებლად სიტყვა ეძლევა ამხ. ივანიანს, რომელიც აღნიშნავს, რომ მეაბრეშუმეობა არის შემოსავლის აუცილებელი წყარო სასოფლო მეურნეობისათვის, მაგრამ ამავე დროს იგი შეადგენს იმ ქვეყნების კეთილდღეობის თავარ პირობას, სადაც რიგიანათ არის დაყენებული სასოფლო მეურნეობის ეს დარგი. ამიერ-კავკასია და კერძოთ საქართველო არის შესაფერი მხარე მეაბრეშუმეობისათვის, რასაც ამტკიცებს ამ საქმის მდგომარეობა ომამდე.

ძირითადი მიზეზები, რომელთა გამო მეაბრეშუმეობა ამიერ-კავკასიაში ვერ აღწევს. განვითარების მაქსიმალურ საზღვრებს, შემდეგია: 1) აბრეშუმის თესლის ნაკლები ღირსება და მისი მომარაგების ნაკლულევანებანი 2) აბრეშუმის ჭიის კვების ცუდი პირობები და 3) პარკის გაყიდვის სიძნელე მისი ნორმალურ ღირებულებით. შემდეგ მომხსენებელი წინადადებას იძლევა მიღებულ იქნას მის მიერ გამომუშავებული ზომები, რომლებიც განხილული იქნებიან შემდეგ სხდომაზე.

თანამომხსენებლათ ამავე საკითხზე გამოდის ამხ. ქუთათელაძე. საინფორმაციო მოხსენების შესახებ აბრეშუმის მრეწველობისა აზერბეიჯანში აკეთებს აზერბეიჯანის ს. ს. რესპუბლიკის ვაჭრობა-მრეწველობის სახალხო კომისარი ამხ. იუნგელსონი.

შემდეგ მოხსენებას: „აზერბეიჯანის მეაბრეშუმეობის და აბრეშუმის მრეწველობის შესახებ 1917 წ. 1923 წლების პერიოდში“ აკეთებს ამხ. ალექსეევი, რომელიც აღნიშნავს აზერბეიჯანის მეაბრეშუმეობისა და აბრეშუმის მრეწველობის შედარებით მაღალ საფეხურს აზერბეიჯანში მშვიდობიანობის ხანაში.

ამ ჟამათ კი მრეწველობა ძლიერ შემცირებულია. ეს მდგომარეობა დროებითია მომავალში აზერბეიჯანს შეუძლია ჩააყენოს ეს მრეწველობა ხელსაყრელ პირობებში, ვინაიდან მეზობელ ქვეყნებში,—სპარსეთ, საქართველოსა და თურქესტანში,—არ არის განვითარებული მეაბრეშუმეობა.

ამით თავდება პირველი სხდომა. კამათი მოხსენების გამო გადადებულია შემდეგ სხდომისათვის.

ეპარტიული ცხოვრება

ბათომის ოლქი (მუშაობა თებერვალში)

წარსული წლის მეორე ნახევარში, დაწყებული შესამჩნევი პროცესი ორგანიზაციის წინსვლისა გრძელდება. გავლენა პარტიისა უპარტიო მშრომელთა მასაზე თანდათან ძლიერდება. ორგანიზაციის გამაგრებამ და განმტკიცებამ შიგნით გამოიწვია ის მასიური ლტოლვა მშრომელებისა პარტიისაკენ, რომელიც დაიწყო ჯერ კიდევ აღრე და გრძელდება დღემდე. ასე მაგალითად, საანგარიშო თვეში პარტკომში შემოსულია 300 განცხადება პარტიაში შესვლის მსურველთა. ამ მოვლენას ხელი შეუწყო იმ გარემოებამაც, რომ ორგანიზაციაში გაჩაღებულ იქნა პარტ-აღმზდელობითი მუშაობა, რომელშიდაც მრავალად მონაწილეობას ღებულობენ უპარტიოებიც. დისციპლინა ორგანიზაციაში საშუალო დონეზე დგას. პარტკომი უწევს საკმაო ხელმძღვანელობას უჯრედების მუშაობას: გამომუშავებულ იქნა უკანასკნელებში სამუშაო გეგმა. ყოველ უჯრედისათვის გამოყოფილია თითო პასუხისმგებელი პარტმუშაკი, რომლის ხელმძღვანელობის ქვეშ სწარმოებს პარტ-აღმზრდელობითი მუშაობა. რეგულიარულად ეწყობა მუშათა კრებები. განვითარდა წრეებში მუშაობაც. უკანასკნელებში მონაწილეობენ როგორც პარტიის წევრები, აგრეთვე მრავალად უპარტიოებიც. რაც შეეხება ნაციონალურ უმცირესობაში მუშაობას, ამ მხრივ აღსანიშნავია მუშაობა ბერძენთა შორის.

მუშაობა ქალთა შორის.

სწარმოებს აგრეთვე გაცხოველებული მუშაობა ქალთა შორის. უკანასკნელები მართავენ ქალთა სადღეგატო კრებებს, უპარტიო ქალთა კონფერენციებს და სხვ, ქალთა წარმომადგენელი იმყოფება შრომის ბირჟაშიაც, სადაც ღებულობს ზომებს უმუშევარ ქალთათვის სამუშაოს აღმოსაჩენად. რეგულიარულად სწარმოებს ქალთა ორგანიზატორების თათბირები. ქალები მეცადინეობენ პოლიტ-წრეებშიაც, სადაც იჩენენ დიდ ინტერესსა და მისწრაფებას პოლიტ-განათლების მიღებაში.

მუშაობა ახალგაზრდათა შორის.

მუშაობა ახ. კომკავშირის ორგანიზაციაში სწარმოებს პარტიის ძლიერი გავლენისა და ხელმძღვანელობის ქვეშ. კომკავშირის უჯრედებზე მიმართებულნი არიან მომზადებული პარტ. ამხანაგები და ხელმძღვანელობენ მათ მუშაობას. კომკავშირის წევრები ესწრებიან კომუჯრედების სხდომებს. ძლიერდება „სპარტაკი“, კომკავშირის ზედამხედველობის ქვეშ. სწარმოებს გაცხოველებული საკლუბო და წრეებში მუშაობა.

პარტია აწარმოებს მუშაობას ტრანსპორტზედაც, სადაც მოწყობილია რამოდენიმე კომუჯრედები. მათში სწარმოებს პოლიტგანმანათლებელი მუშაობა საკუთარი პოლიტწრეებისა, სამკითხველებისა და კლუბების საშვალებით.

მოკლეთ, ორგანიზაცია ძლიერდება, ვითარდება ინიციატივა პარტიის წევრებისა და საგრძნობი ხდება აქტიური მისწრაფება უპარტიო მასისა პოლიტიკური ხასიათის საკითხებთან გასაცნობათ.

დაახლოვება მუშებისა გლეხებთან თანდათან უმჯობესდება.

ი. შ.

საქართველოს მშრომელთა

უმუშევარ ახალგაზრდობის რაოდენობა 3.000 აღწევს. ბევრ მათგანის მდგომარეობა ძალიან მძიმეა. ამავე დროს მუშათა ახალგაზრდობას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა რესპუბლიკისა და ჩვენი მეურნეობისათვის, როგორც მომავლის დახელოვნებულ სამუშაო ძალას. ახალგაზრდათა შორის უმუშევრობის აღმოფხვრისათვის მიღებული იყო ღონისძიებათა მთელი რიგი, რის მეოხებითაც რამოდენმე ასეული ახალგაზრდა უმუშევარი დანაწილებული იყო ქარხანა-ფაბრიკებში. მაგრამ ეს ძალიან ცოტაა. ახალგაზრდათა შორის უმუშევრობა ჯერ კიდევ დიდია. ჩვენი მეურნეობა ეხლა-ხან იწყებს აღორძინებას და ამიტომ მუშათა სახელმწიფოს ყველა უმუშევარ ახალგაზრდების უზრუნველყოფა ჯერ-ჯერობით არ ძალუძს. ამისათვის 24 მარტიდან პირველ აპრილამდე ტარდება „ახალგაზრდა უმუშევრის კვირეული“. ამ კვირეულის განმავლობაში ყოველმა მშრომელმა და საბჭოთა რესპუბლიკის ყოველმა პატიოსანმა მოქალაქემ რითიმე უნდა დაეხმაროს უმუშევარ ახალგაზრდობას.

ეს მისი მოვალეობა, მისი ვალია. რაგინდ პატარა არ იყოს ყოველივე მოქალაქეს წვლილი, სულ ერთია, ჩვენ ბევრნი ვართ და ფულიც ბევრი შეგროვდება. 3 000 ახალგაზ. უმუშევრის სახელით ჩვენ კიდევ მივმართავთ ყველა მშრომელთ: დაეხმარეთ უმუშევარ ახალგაზრდობას!

„გაუმარჯოს ახალგაზრდა უმუშევრის კვირეულს“ და დახმარებას უმუშევარ ახალგაზრდობისადმი ყველა მშრომელთა მხრივ.

„ახალგაზრდა უმუშევრის კვირეულის“ ჩამტარებელი ცენტრალური კომისია.

გორის მაზრა

(მუშაობა თებერვლის განმავლობაში)

მაზრაში არსებობს 2 რაიკომი (ხაშურისა და ბორჯომისა), 8 თემკომი და 101 კომუჯრედი, წევრების რიცხვი უდრის 883.

ჩატარებულია კამპანიები: უპარტიო სათემო კონფერენციებისა და პარტ-კონფერენციის მოწვევის შესახებ. უპარტიო კონფერენციები ჩატარებულია 17 თემში, ე. ი. მთელს მაზრაში. ხსენებულ კონფერენციების დღის წესრიგში იდგა სასოფლო მეურნეობისა და საერთოდ ეკონომიურ-პოლიტიკური ხასიათის კითხვები, აგრეთვე ადგილობრივ ხასიათისა: როგორიც არის დახმარება წითელ არმიელთა ოჯახებისა და ქვრივ ობლებისათვის, შეკეთება სოფლის გზებისა, ხიდებისა და სხ ყველა კონფერენციებს დაესწრო 702 დელეგატი, არადელეგატი 3260. პარტკონფერენცია გაიხსნა 27 თებერვალს. შედეგები დადებითია.

მიმდინარე მიწის რეფორმის ჩატარებამ რამდენიმეთ ხელი შეუშალა უჯრედების სხდომების და მეცადინეობის რეგულიარულათ წარმოებას, ვინაიდან ინსტრუქტორები მუშობდენ მი

შუშათა ცხოვრება

იურიდიული დ ხმარება ამხ. მუშებს

კითხვა: ვისზე ვრცელდება შრომის კანონები?

პასუხი: შრომის კანონები ვრცელდება იმ პირზე, რომელიც მუშაობს დაქირავებით.

კითხვა: სავალდებულოა თუ არა შრომის კანონების შესრულება იმ პირთათვის, რომელნიც სარგებლობენ დაქირავებული შრომით?

პასუხი: შრომის კანონების ასრულება სავალდებულოა ყველა წარმოებათა, დაწესებულებათა და სახელმწიფო, სამხედრო, საზღვაო და კერძო მეურნეთათვის და აგრეთვე სახლებში სამუშაო მიმცემთათვის.

კითხვა: რა წლოვანობა ანთავისუფლებს შრომის ბეგრისაგან?

პასუხი: შრომის ბეგრისაგან განთავისუფლებულია ყველა ის პირნი 1) ვისაც არ შესრულებია 18 წელიწადი, 2) ქალ-კაცნი 45 წლის და 3) ქალები 40 წლის ზევით.

კითხვა: შრომის ბეგრისაგან კიდევ რა შემთხვევები ანთავისუფლებს?

პასუხი: შრომის ბეგრისაგან კიდევ განთავისუფლებული არიან შემდეგი პირები:

ა) დროებით შრომის უნარ დაკარგულები;

ბ) ორსული ქალები უკანასკნელ რვა კვირის განმავლობაში მშობიარობამდე და რვა კვირით მშობიარობის შემდეგ;

გ) ძუძუ მაწოებელი ქალები;

დ) შრომის და ომის ინვალიდები;

ე) ის ქალები, რომელთაც ჰყავთ შვილები არა ზევით 8 წლისა და არა ჰყავთ მათი მომვლელი.

ხ. პ. კ. ხ. იურიდიული ბიურო.

მხიარული კვირეული

მინდინარე წლის 17 თებერვალს 1-სახულ.-კოლოფის ქარხნის მუშებმა ადგილობრივი კომიჩეიკის ხელმძღვანელობით გამართეს კვირეული, რომელშიაც მიიღეს მხურვალე მონაწილეობა აღნიშნულ ქარხნის თანამშრომლებმაც. კვირეული მოწყობილ იყო იმ მიზნით, რომ გაეწმინდათ ქარხნის ბაღი და დაემზადებინათ ამავე ბაღში მიწა ბოსტნეულობის დასათესად.

ამხ. ამხ. მუშებმა ფრიად ნაყოფიერად და მუყაითად ჩაატარეს კვირეული. ერთ დღის განმავლობაში ბაღიც გაწმინდეს, მიწა დახნეს, დაბარეს, გადათხარეს, შეასწორეს, შეაკეთეს ის ადგილი, სადაც ჩვენი ახალგაზრდა „სპარტაკები“ ხშირად იკრიბებიან ტანთსავარჯიშოდ; გაიტანეს ყველა ის ნაგავი, რომელიც ბაღში მენშევიკების დროიდან იყარა.

დაღამებისას ამხ. ამხ. მუშებმა ყველაფერი ჩინებულად მოაწესრიგეს,— გასაკეთებელი გააკეთეს, გასატანი გაიტანეს და უკვე სახლში უნდა გამგზავრებულიყვნენ. მაგრამ ამ დროს ზოგიერთ ამხანაგებმა მოუწოდეს მუშებს, რათა მათ გაეკეთებინათ „ინსცენიროვკა“ ქარხნის ბაღში მენშევიკურ პარტიის სიკვდილის და მისი დამარხვისა.

მუშები დიდი კმაყოფილებით შეხვდნენ მხიარული ამხანაგების მოწოდებას, ამოთხარეს ბაღში სასაფლაო, გამართეს მენშევიკებზე სატირალი,— „ვაი-ვაობით“ და არტისტული ყიჟინსიცილქით მიაბარეს მიწას მენშევიკების მყრალი გვამი, ბოლოს კი სასაფლაო ჩვეულებრივად შეარგვალეს, შეასწორეს და თავზედ ჯვარიც დადგეს; აქ წარმოითქვა რამდენიმე სიტყვა მენშევიკების ბანდიტური და მუხანათურ მოქმედებებზე და სხვა...

საღამოს 7 საათზე ჩვენი მუშები სიმღერა-თამაშით, სიცილ-ხუმრობით თავისი ბინებისაკენ გაეშურენ.

ინფ.-კორ. ფრ.-ფრიდონოვი.

განა ეს ასე შეიძლება?!

(ქალაქის აღმასკომის საყურადღებოდ).

აგერ თითქმის ერთი კვირაა, რაც სხვა და სხვა სახელმწიფო, საწარმოო და საკოოპერაციო დაწესებულებათ უკეტავენ წყალს, რითაც ძალიან ცუდ მდგომარეობაში აყენებენ მათ. მაგრამ თუ ეს მდგომარეობა საერთოდ ასე თუ ისე ძნელი იყო სახელმწიფო დაწესებულებებისთვის, ფაბრიკა-ქარხნებისთვის კი მან თითქმის კატასტროფიული ხასიათი მიიღო. ზოგიერთ ფაბრიკა-ქარხნებს უკვე დაუკეტეს წყალი. მუშათა და საბჭოთა სახლებს თითქმის ყველგან დაკეტილი აქვთ წყალსადენები, რის გამო იქ მცხოვრები მუშა-მოსამსახურენი განიცდიან აუტანელ მდგომარეობას როგორც სანიტარია—ჰიგიენის მხრით, ისე იმით, რომ ბევრი მათგანს სასმელი წყალიც არ მოეპოვებათ. მეზობლების წყლით სარგებლობა ფულის მიცემითაც აკრძალულია. კომუნალური განყოფილება წყლის დაკეტვის მიზეზად ასახელებს წყლის ფულის გადაუხდელობას. მაგრამ განა კომუნალურმა განყოფილებამ უტყუარად და სამდვილად იცის, ვინ და რა რამდენი წყალი დახარჯა? სრულებით არა.

სახლების 80 პროცენტს სრულიად არა აქვს „წყლის საზომები“ („ვოდომერები“) და წყლის ფულის გაწერა უმეტეს შემთხვევაში ხდება კომუნალურ განყოფილების „კაბინეტური“ თვითშეხედულობით; ამიტომ მუშათა და საბჭოთა სახლებს თითქმის ყველგან—იან-არ-თებერვლის თვეებში უწევს თითოს არა ნაკლებ 50—70 მილიონ მანეთისა. ამგვარ საგრძნობ თანხის გადახდა თითქმის შეუძლებელია ჩვენ მუშა-მოსამსახურეთათვის, წყალი კი უკვე დაგიკეტეს, და თუ ამოდენა ფული ვერ შევიტანეთ, სამუდამოდ უწყალოდ დავრჩებით. რა ვქნათ, არ ვიცით, დიდი სასოწარკვეთილებაში ვართ ჩაგარდნილი. ზამთარში კი სიცივე გვაუწხებდა და ეხლა გაზაფხულში, რომელსაც თან მოსდევს სხვა და სხვა ეპიდემიური სენები, უწყლოდ უნდა ვიტანჯოთ?!

ეს გარემოება საბჭოთა ხელისუფლების დროს ჩვენ ყოველდ დაუშვებლად მიგვაჩნია და ამიტომ მოვითხოვთ:

1) ყველგან, სადაც დღემდეც არ არის, დაუყოვნებლივ დადგმულ იქნ-ს წყალსაზომები, რის საშუალებით უნდა ხდებოდეს ფულების გაწერა—თითო სახლზე, ბინაზე და სხვა...

2) მიეცეს ყველა მუშათა და საბჭოთა სახლებს, სადაც სცხოვრობენ მხოლოდ და მხოლოდ პროლეტარული წრის წარმომადგენელნი, დაუყოვნებლივ წყალი და მომავალში იქნას მიღებული ზომები, რომ ამ სახლებს არ დაეკეტოს წყალი და ფულების გადახდაში მეტი შეღავათი და დროც მიეცეთ...

საბჭ. სახ. მცხ. სახელით

მუშა—ოგ-ნეს.

აგანო—სამარე

(ქალაქის აღმასკომის საყურადღებოდ).

საბავშო სახლას ბავშვებთან, თითქმის ყველა ობოლი მუშის შვილებთან ერთად ა | წ. 11 მარტს გეახლით აბანაში. 4 პატარა გოგოს, რომელიც თვით მე გავყევი ნომერში ყოფილ ირღუთინსკის აბანოს ერთი მივარდნილი ოთახი მიგვიჩინეს. შესვლისას კარები მივიხურეთ და ჩვენს საქმეს შეუდექით. ბავშვს გათავების შემდეგ კარში გამოსვლა დავიპირეთ, მაგრამ, ჰოი უბედურებავ, კარები ისე მაგრად მიხურულიყო, რომ აღარ იღებოდა, კარებს ხელის მოსაკიდიც არ ქონდა. შეშინებული მივიხედ მოვიხედე. ნომერი წარმოადგენდა ქვის საკანს, რომლის ზევით ნაწილში ძალიან მაღლა, გუმბათის სარკელში ძლივს ბუტაგდა დღის სინათლე. შიშის ტრუანტელმა ამიტანა. ჩემთვის აშკარა შეიქნა, რომ ეს საკანი შეიძლება სამარეთ გადაქცეულიყო, ვინაიდან ვერავითარ ყვირილით, კარებზე რახუნით და სხვა ლონის ძიებით ჩვენ ორი საათის განმავლობაში ვერ შეიძელით ვინმესი ყურადღების მიქცევა. ბავშვებს უკვე დაეტყო სახეზე სულშემუთავი ორთქლის გავლენა.. ჩვენ ვიხჩობოდით და მშველელის იმედი კი აღარ იყო გვიხსნა მხოლოდ ამ გარემოებამ, რომ მე იძულებული გავხდი მინა დამემსხვრია და იმით აქაურ მოსამსახურეთ ყურადღება ჩვენს გაპირვებაზე მიგვიქცია. საჭიროა ასეთ ყოველდ დაუშვებელი მოვლენას ბოლო მოეღოს, ვინაიდან პირობები ისეთია, რომ ადვილად შეიძლება ბოროტმოქმედებაც მოხდეს. საჭიროა სულ მცირე რამ ადმინისტრაციის მიერ, მეტი მუყაითობა და კარებისთვის ხელის მოსაკიდის გაკეთება.

საბავშო სახლის № 4 ფერშალი ქალი **ჯაფარიძისა.**

იურიდიული დახმარება

ამხ. მუშებს:

კითხვა: რა არის შემფასებელ საკონფლიქტო კომისია, რა დაწესებულებებში და ორგანიზაციებში ეწყობა ის და რა მიზნით?

პასუხი: შემფასებელ—საკონფლიქტო კომისიები ეწყობა სახელმწიფო, საზოგადო და კერძო მფლობელობის დაწესებულებებში და წარმოებებში შემდეგ მიზნით: ა) ცხოვრებაში გასატარებლად ყველა იმ დებულებათა, რომელნიც გამომდინარეობენ კოლექტიურ ხელშეკრულობებიდან და სატარიფო შეთანხმებებიდან; ბ)—მოსაგვარებლად სადავო კითხვებისა და კონფლიქტებისა, რომელსაც ადგილი ექნება დაწესებულებებში ადმინისტრაციისა და მუშა-მოსამსახურეთა შორის და გ)—შინაგან განწესრიგებათა პროექტების გამოსამუშავებლად.

კითხვა: რა შეადგენს შემფასებელ—საკონფლიქტო კომისიის მოვალეობას და უფლებას?

პასუხი: შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისია იხილავს და ამტკიცებს; ა) სატარიფო ხარისხების მიხედვით განსაზღვრულ სამუშაოსა და თანამდებობათა ვანაწილებას; ბ)—გამომუშავების ნორმების და სანარდო სამუშაოს შეფასებას და გ)—მომუშავეთა მომგებრებას სატარიფო ქსელის ამა თუ იმ ხარისხზე.

კითხვა: ვინ ანაწილებს გამომუშავების ნორმის სატარიფო ხარისხების მიხედვით სამუშაოს და თანამდებობებს?

პასუხი: სამუშაოს და თანამდებობების გამომუშავების ნორმის და მომუშავეთა პერსონალურ განაწილებას სატარიფო ქსელის მიხედვით და აგრეთვე სანარდო სამუშაოს შეფასებას ახდენს წარმოების დაწესებულების ადმინისტრაცია, რომელიც თავის დადგენილებების დასამტკიცებლად იდგენს შემფასებელ—საკონფლიქტო კომისიაში.

ხ. პ. კ. ხ. იურიდიული დახმარება.

მელითონეგები

1. კლუბი მელითონეთათვის.

ლითონის განყოფილების მესამე ავტო-სახელოსნოში რამოდენიმე ხნის წინეთ მოეწყო კლუბი. პირველი საღამო აღნიშნულ კლუბში გაიმართა 12 მარტს, რომელსაც დაესწრენ ჩვენი მუშები დაუკლებლად. კულტურული კომისია მიზნად ისახავს ამ კლუბში ყოველ კვირაობით მოაწყოს მოხსენებები, ლექციები, საღამო-კონცერტები და სხვა გასართობები მუშებისათვის. ამ მიზნის განსახორციელებლად საჭიროა პატარა თანხა, რათა კლუბში მოეწყოს ლამაზი სცენა—წარმოდგენებისათვის.

მუშა მოსამსახურეთ ეგვალებათ გაიღონ თავიანთი წვლილი ამ დიად საქმისათვის.

2. სანიტ-განათლება და პროლეტელოგვნება ელოგვნეა მელითონეებში.

მომდინარე წლის 10 მარტს მოწვეულ იქნა უმ. სამ. საბჭ. ლითონის განყოფილების მუშა-მოსამსახურეთა კრება. დღის წესრიგში სხვათა შორის იდგა შემდეგი საკითხები: 1) სანიტარული განათლება და 2) პროლეტარულ ხელოვნების შესახებ.

მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ სანიტ-განათლებაზე და პროლეტარულ ხელოვნებაზე მელითონეებში თითქმის არავის არ უბრუნავს და არც წაკითხულა არც ერთი ლექციე, ამის გამო კრება ერთხმად ადგენს: ეთხოვოს ლითონის განყოფ. ამბულატორიის ექიმს ამხ. ვარაბიოვს. მოაწყოს რამდენიმე პოპულიარული მოხსენება სანიტარია ჰიგიენაზე. რაც შეეხება პროლეტარულ ხელოვნების საკითხს, ქარხნის კომეტკომი მიანდო ამხ. ი. ელიაშვილს, მოელაპარაკოს ამხ. იგნატოვს, რათა ამ უკანასკნელმა წაიკითხოს ლითონის განყოფილებაში მუშა-მოსამსახურეთათვის ლექცია პროლეტარულ შემოქმედებაზე.

ინფ—კორ. **ი. ე.—შვილი.**

გამოცემული

— **„რევოლიუციის მატიანე“.** გამოვიდა და იყიდება რევოლიუციის და საქართველოს კომპარტიის ისტორიის კომისიის „რევოლიუციის მატიანე“ (ისტორიული ჟურნალი № 1) შემდეგი შინაარსით: 1) პარტიის ისტორიის კომისიისაგან. 2) რუსეთის კომუნისტური პარტიის პირველი დამაუძნელი ყრილობა 3) წესდების პროექტი პარტ. პირველ ყრილობისათვის. 4) მანიფესტის პროექტი პირველ ყრილობისათვის. 5) მანიფესტი რ. ს. დ. მუშათა პარტიისა. 6) რუსეთის ს.-დ. მუშათა პარტიის წარმოშობა—ს. ქავთარაძე. 7) მუშათა ქართული ჟურნალ-გაზეთის ისტორია რ. კალაძე. 8) საქართველოს რევოლიუციონერ მოძრაობის წარსული—ს. თალაკვაძე.

მოგონებები: 9) როგორ გავხდი მარქსისტი—ფ. მახარაძე, 10) რეაქციონერი მოგონებათა სალმინ. 11) ძვირფასი და მუდამ დაუიწყარი ბაქრო ჩოდრიშვილი—გ. ჩხეიძე. 12) მოგონება ბაქრო ჩოდრიშვილზე მისი ძმის მიხა ჩოდრიშვილის მიერ დაწერილი.

ავტობიოგრაფიები: 1) ლადო დუმბაძე, თ. კალანდაძე, ნინო ნიკიტას ასული ალაჯაროვისა.

პარტიული არქივი: ახალი ოინბაზობა—ფ. მახარაძე. 2) პროკლამაციები. 3) დადგენილება.

კონტრ-რევოლიუციის ისტორიიდან: 1) რუსეთის ხალხის კავშირის მოწოდება. წიგნი დაბეჭდილია ძვირფას ქაღალდზე და შეიცავს 122 გვ. წიგნი იყიდება ცეკას მაღაზიაში.

ტფილისის დამზღვევ კასაში.

— **უმუშევართა სახლის სახარგებლოდ** ტფილისის დამზღვევ კასის გამგეობის პრეზიდიუმმა გადასწყვიტა გადასდოს განსაზღვრული თანხა უმუშევარ მოზარდთა სახლის სასარგებლოდ.

— **პენსიის გადიდება.** დამზღვევ კასის გამგეობის პრეზიდიუმმა დაადგინა პირველი აპრილიდან პენსიები გასცეს სრული საშუალო ხელფასის ნორმის მიხედვით.

პროფკავშირებში.

— **ტყიბულის სამთომადნო მუშათა კავშირი.** 1 თებერვალამდის ტყიბულის სამთამადნო მუშათა კავშირში ირიცხებოდა 762 წევრი, თებერვლის განმავლობაში მო მატა 151, ამჟამად სულ კავშირში ირიცხება 913 წევრი.

— **კულტურულ-საპროპაგანდო მუშაობა** მუშებ სათვის არსებობს „25 თებერვლის“ სახელობის კლუბი, სადაც სისტემატიურათ იმართება მუშების მოაზოლეობით წარმოდგენები, იკითხება ლექციები და სხ. კლუბში მოწყობილია კინო-ეარი ფარითეთ მოწყობილი სამკითხველო, რომლის მოსარგებლეთა რიცხვი თებერვალში უდრის 623 კაცს.

— **სატარიფო დარგი.** თანახმად ტყიბულის მრეწველთა და სამთამადნო ცინტ. კავშირის შორის დადებულ კოლექტიურ ხელშეკრულებისა, მუშა-მოსამსახურეთ სანოვაგე ეძლევათ დაკლებულ ფასებში და ამასთანავე მუშები ღებულობენ, საპონს უფასოთ. არსებობს მაღარეებში კოოპერატივი-სასადილო და საჩაიე. მუშები აგრეთვე სარგებლობენ უფასო მატარებლით, სატარიფო საკითხს დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული და ის ყოველთვის წყდება მუშების სასარგებლოდ.

— **უბედური შემთხვევები.** ადგილობრივი კავშირი და შრომის ინსპექციის ინსპექტორის მიერ მიღებულია ზომები იმ უბედური შემთხვევების ასაცილებლათ, რომლებსაც დღემდე ქონდა ადგილი. მიუხედავათ ამისა გვრჩებები დღემდის მაინც ცუდი პოზიტიური სტენები. ყოველ წამს მოსალოდნელია ზავის ჩამოწოლა, მავნე გაზის ამოხეთქვა და სხვა. საჭიროა დახმარება ამ საქმეში უზენაესი ხელისუფლების.

— **საბინაო კოოპერატივი.** საქართველოს პროფ. კავშირთა საბჭოსთან დაარსდა საბინაო კოოპერატივი ტფილისის მუშათა სახლების წარმომადგენლობაგან, რომლის მიზანია აწარმოოს მუშათა სახლების გამგებლობა და შეკეთების საქმე.

ბილიციაში.

— **კინო „მინიონის“ გაქურდვა.** 10 მარტს, ღამით ბოროტ გამბრაზველებმა გაქურდეს კინო „მინიონი“ (მეორე სამილიციო უბანი). წაიღეს 80 მილიონი მან.

— **კერძო პირების ბინების გაქურდვა.** 11 მარტს, გაქურდეს მეათე სამ. უბანში (მილიუტ. ქ. № 19) მცხოვრები მოქ. სოკოლოვის ბინა, საიდანაც წაიღეს სხვა და სხვა ნივთები 100 მილიონამდე ღირებული. მეოთხე უბანში (თომას ქ. № 21) გაქურდული იქნა მოქ. არუთინოვის ბინა, წაღებულია ძვირფასი ნივთები. ამავე უბანში (თომას ქ.) გაქურდული იქნა მოქ. შარკია ვიღის ბინა, საიდანაც წაიღეს 100 მილიონი მან. სწარმოებს კვლევა-ძიება.

ქრონიკა და მოხსენებები

— **განათლების მუშაკთა სახლში.** 23 მარტი. საღ. 6 საათზე, რუსული ენის სექციაა: 1. ილინსკის მოხსენება: „ლექსის ბგერითი ხაზები“, 2. ლაშაურის ცნობა: ლ. ანდრეევის სტილი მისი მოთხრობის „ვასილ ფიველის“ ტრაციისა და მუშა-მოსამსახურეთა შორის და გ)—შინაგან განწესრიგებათა პროექტების გამოსამუშავებლად.

კითხვა: რა შეადგენს შემფასებელ—საკონფლიქტო კომისიის მოვალეობას და უფლებას?

პასუხი: შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისია იხილავს და ამტკიცებს; ა) სატარიფო ხარისხების მიხედვით განსაზღვრულ სამუშაოსა და თანამდებობათა ვანაწილებას; ბ)—გამომუშავების ნორმების და სანარდო სამუშაოს შეფასებას და გ)—მომუშავეთა მომგებრებას სატარიფო ქსელის ამა თუ იმ ხარისხზე.

კითხვა: ვინ ანაწილებს გამომუშავების ნორმის სატარიფო ხარისხების მიხედვით სამუშაოს და თანამდებობებს?

პასუხი: სამუშაოს და თანამდებობების გამომუშავების ნორმის და მომუშავეთა პერსონალურ განაწილებას სატარიფო ქსელის მიხედვით და აგრეთვე სანარდო სამუშაოს შეფასებას ახდენს წარმოების დაწესებულების ადმინისტრაცია, რომელიც თავის დადგენილებების დასამტკიცებლად იდგენს შემფასებელ—საკონფლიქტო კომისიაში.

ხ. პ. კ. ხ. იურიდიული დახმარება.

ბელითონეგები

1. კლუბი მელითონეთათვის.

ლითონის განყოფილების მესამე ავტო-სახელოსნოში რამოდენიმე ხნის წინეთ მოეწყო კლუბი. პირველი საღამო აღნიშნულ კლუბში გაიმართა 12 მარტს, რომელსაც დაესწრენ ჩვენი მუშები დაუკლებლად. კულტურული კომისია მიზნად ისახავს ამ კლუბში ყოველ კვირაობით მოაწყოს მოხსენებები, ლექციები, საღამო-კონცერტები და სხვა გასართობები მუშებისათვის. ამ მიზნის განსახორციელებლად საჭიროა პატარა თანხა, რათა კლუბში მოეწყოს ლამაზი სცენა—წარმოდგენებისათვის.

მუშა მოსამსახურეთ ეგვალებათ გაიღონ თავიანთი წვლილი ამ დიად საქმისათვის.

2. სანიტ-განათლება და პროლეტელოგვნება ელოგვნეა მელითონეებში.

მომდინარე წლის 10 მარტს მოწვეულ იქნა უმ. სამ. საბჭ. ლითონის განყოფილების მუშა-მოსამსახურეთა კრება. დღის წესრიგში სხვათა შორის იდგა შემდეგი საკითხები: 1) სანიტარული განათლება და 2) პროლეტარულ ხელოვნების შესახებ.

მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ სანიტ-განათლებაზე და პროლეტარულ ხელოვნებაზე მელითონეებში თითქმის არავის არ უბრუნავს და არც წაკითხულა არც ერთი ლექციე, ამის გამო კრება ერთხმად ადგენს: ეთხოვოს ლითონის განყოფ. ამბულატორიის ექიმს ამხ. ვარაბიოვს. მოაწყოს რამდენიმე პოპულიარული მოხსენება სანიტარია ჰიგიენაზე. რაც შეეხება პროლეტარულ ხელოვნების საკითხს, ქარხნის კომეტკომი მიანდო ამხ. ი. ელიაშვილს, მოელაპარაკოს ამხ. იგნატოვს, რათა ამ უკანასკნელმა წაიკითხოს ლითონის განყოფილებაში მუშა-მოსამსახურეთათვის ლექცია პროლეტარულ შემოქმედებაზე.

ინფ—კორ. **ი. ე.—შვილი.**

პროვინციაში

ქ. ხონი

ორშაბათს, ამა წლის 12 მარტს თებერვლის რევოლიუციის ექვსი წლის თავის აღსანიშნავად ქ. ხონში გაიმართა მიტინგი.

სრულ პირველ საათზე მიტინგს ხსნის რაიპარტკომის პასუხისმგებელი მდივანი ამხ. გ. ბახტაძე. რომელიც აკეთებს მოხსენებას თებერვლის რევოლიუციის შესახებ. ამხ. მომხსენებელი ვრცლად ეხება თემას და აღნიშნავს თუ რამ გამოიწვია რუსეთში 1917 წელში რევოლიუცია, ვინ მოახდინა იგი და როგორ უდალატეს ამ რევოლიუციაში ესერებმა და მენშევიკებმა მუშათა კლასს. ამის შემდეგ მომხსენებელი ეხება კოალიციონური მთავრობის 8 თვის მოქმედებას, რომელსაც მუშათა კლასი სრულ განადგურებამდე მიყავდა. მაგრამ, ამბობს ამხ. მომხსენებელი, ასეთმა მდგომარეობამ მუშათა კლასი გამოაფხიზლა, ფეხზე დააყენა, მან ნათლად შეიგნო, თუ ვინ არის მისი მტერი და მოკეთე და რვა თვის ბატონობის შემდეგ, ოქტომბერში ეს პროლეტარული მთავრობა ძირს დაანარცხა და თვით აიღო ხელში ძალაუფლება, რომელიც ისე განმტკიცდა, რომ შიშის ზარს სცემს მთელს კაპიტალისტურ სამყაროს. ამხანაგი ეხება აგრეთვე დღევანდელ საერთაშორისო მდგომარეობას. მოხსენების შემდეგ ამხ. გ. ბახტაძემ გამართა საუბარი სხვადასხვა საჭირო კითხვებზე, როგორიც არის მიწის რეფორმა, გზების შეკეთება, თესვა, არხების გაყვანა, კოოპერატივი და ბევრი სხვა.

იყო შეკითხვები, რაზედაც პასუხს იძლეოდა ამხ. ბახტაძე. საერთოდ მიტინგი მეტად საქმიანად ჩატარდა და ხალხი კმაყოფილი დაიშალა.

გან-კორი.

აბანის თემი (ოზურგეთის მაზრა)

აცანა ეს პატარა თემია, რომელიც შესდგება დაახლოვებით 300 კომლისაგან. ეს თემი მუდამ კულტურულ აუთხეთ ითვლებოდა და ყოველ დროს ცდილობდა არ ჩამორჩენოდა თავის მოსაზღვრე თემებს, როგორც სწავლა-განათლების საქმის მოწესრიგებაში, ისე სხვა ყოველგვარ აღმშენებლობითი საქმეშიაც.

თემში არსებობს 8 წლიანი შრომის სკოლა. ამ სკოლას პირველ-ხანებში შერჩენ მენშევიზმით მოშხამული სამი-ოთხი მასწავლებელი, რომლებიც ანტი საბჭოთა და პროვოკაციულ მუშაობას უფრო აწარმოებდნენ, ვინემ ახალთაობის ტეშმარიტ აღზრდა-განათლებაზე ფიქრობდნენ. მაგრამ ადგილობრივმა ხელისუფლებამ ისინი დროზე ჩამოაშორა სკოლას. აგრეთვე სკოლა დიდ გაპირვებას განიცდიდა იმის გამო, რომ არ ჰქონდა შენობა, ხოლო მოწაფეთა რიცხვი ძალიან დიდი იყო. შეძენილ იქნა შენობა და მის დასადგმელად აღგილიც ამორჩეული და ყოველგვარი მასალა შეძენილი.

დღეს უკვე წამოვიმეფილია სკოლის შენობა, რომელშიაც დღეს თუ ხვალ დაიწყება მეცადინეობა.

დ—თა.

სენაკის მაზრა

24 თებერვალს—საღამოს, ქალაქის საბჭოთა თეატრში შესდგა კრება, რომელსაც დაესწრენ პროფორგანიზაციის ყველა წევრები, სამხედრო პირნი და კომ. პარტიის და ახ. კ. კავშირის წევრები. მოხსენება გააკეთა ამხ. ს. მამულიამ წითელი არმიის 5 წლის თავის შესახებ. 25 თებერვლის დღესასწაულის შესახებ კი მოხსენებას აკეთებს ამხ. მ. ბედია. ორივე მოხსენების გამო გამოტანილ იქნა შესაფერი რეზოლიუციები.

დღესასწაულის მომწყობ სამაზრო კომისიამ რიგიანად შეასრულა თავისი მოვალეობა: თავის დროზე დაგზავნა ცირკულიარები და თეზისები დღესასწაულის ჩასატარებლად ყველა თემთა აღმასკომებს, თემკომის პ. მგ. მდივნების და რაიონის პ. მგ. ინსტრუქტორების მიმართ; განათლების განყოფილების საშუალებით დაგზავნილ იქნა ყველა შრომის სკოლებსა და ტეხნიკუმებში განკარგულება სამავშო დილის მოწყობის შესახებ; ყველა პარტიულ რაიონებში (რომელიც მაზრაში ითვლება 12) ადრევე იქნა დაგზავნილი პასუხისმგებელი ამხანაგები, რომელთაც, გარდა დღესასწაულის ჩატარებისა, ევალებოდათ პარტკონფერენციების ჩატარება თემებში და სხვა საპასუხისმგებლო სამუშაოების შესრულება (აგრარული რეფორმის ჩატარება და სხვა).

მიტინგი ჩატარებულ იქნა ყველა 39 თემში და თვით ქ ახალ.სენაკში. მიტინგებზე გამოდიოდენ როგორც მაზრის წარმომადგენლები და რაიონის პ. მგ. ინსტრუქტორები, ისე ახალ. კომკ. პასუხისმგებელნი მუშაკნი და თემებში მომუშავე ამხანაგები, რომელთაც ამ ორი წლის განმავლობაში მშვენივრად ისწავლეს ლაპარაკი გლეხთათვის გასაგებ ენაზე.

უნდა აღინიშნოს, რომ ამ დღესასწაულს არ ჰქონდა ჩვეულებრივი მიტინგების ხასიათი; ზოგიერთი მიტინგი თავისი უშინაარსობით ხშირად თავს აძულებს გლეხებს და უკარგავს მას ხალისის ტ ყოვრელს კრებაზე მოსვლისას; თებერვლის დღესასწაულს კი განსაკუთრებული ინტერესით შეეგება. ჩვენი გლეხობა. განთავისუფლებული გლეხის გაბრწყინვებული თვალები თითქოს ეუბნებოდენ ორატორებს: „ილაპარაკე. ჩვენ არ მოგვწყინდება გისმენთ; ჩვენ ვხედავთ და აშკარად დარწმუნებული ვართ, რომ საბჭოთა მთავრობა ჩვენი მთავრობაა; ორი წელიწადია არ ყოფილა ომი და ამ ბოლო დროს კი მემამულეებს მთლად ჩამოერთვა ყველა მიწები. ასეთია გლეხის გულისწყმა.

საქმე იმაშია, რომ თებერვლის დღესასწაულს წინ უძღოდა აგრარული რევოლიუცია, რომელმაც ასეთი შთაბეჭდილება დასტოვა ჩვენს გლეხებში. მასთან დღესასწაულს წინ უძღოდნენ სათემო კრებები, რომელზეც გამოდიოდნენ თვით გლეხების მიერ გაგზავნილნი მორწმუნენი „მოწამეთა-მონასტერში“, საიდანაც ეს მორწმუნენი დაბრუნდნენ სრული ათეისტები და რელიგიის წინააღმდეგ მოქადაგენი.

ყველა სკოლებში გამართულ იქნა „საბავშო დილა“; ახალგაზრდა მოზარდ თაობის ჭიკჭიკს ბანს აძლევდა თვით ბუნება, რომელმაც ამ დღეს უხვად მოფინა არე-მარეს თავისი სხივები და თებერვლის დღე დაამსგავსა გაზაფხულის დღეს.

გაბანდარი.

სუჯუნის თემი

თებერვლის 25-ს მოწვეულ იქნა საზოგადო მიტინგი თემის მასშტაბით, საქართველოს გა საბჭოების 2—წლის თავის აღსანიშნავად. მიტინგს დაესწრო 2000-ზე მეტი ქალი და კაცი. მიტინგს თავმჯდომარეობდა ამხ. ითნა ხოშტარია და მდივნობდა ვარლამ მიმინოშვილი. მოხსენება გააკეთა სენაკის სამაზრო აღმასკომის ინსტრუქტორმა ამხ. ვასილ კაპარავამ, რომელმაც ვრცლად გააცნო ხალხს ამ დიადი დღის მნიშვნელობა. ამხანაგი შემდეგ შეეხო სარწმუნოების საკითხს, აუხსნა მიტინგს სარწმუნოების საყალბე და სამლოდელობის სიცრუე-გაიძვერობა; ამხანაგმა აღნიშნა, რომ ხალხი საბოლოოდ უნდა განთავისუფლდეს სარწმუნოებისა და ხუცების გავლენისაგან. მოხსენების შემდეგ ხალხიდან შემოვიდა წინადადება ეკლესიების გაუქმების შესახებ. აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ მიტინგმა დაადგინა, გაუქმებულ იქნას ყველა ეკლესიები სუჯუნის თემში, რიცხვით—11 შენობები გამოყენებულ იქნან კულტურულ და საზოგადოებრივ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად. ხოლო ეკლესიების განძეულობა მოხმარებულ იქნას ჰიდროელექტრონის სადგურის ასაშენებლად დაბა სუჯუნაში. მიტინგი ამ დადგენილებას აღფრთოვანებით მიეგება.

ფ. კაბარა.

ფარტენილის რაიონი.

25 თებერვლის დღესასწაული ჩინებულად ჩატარდა მარტვილის რაიონის ყველა თემებში ორორიც არიან: მარტვილი, ნაგვაზოვო, ხუნწი, ნახუნოვო და გაჭედილი. თითქმის ყველა სკოლებში მოეწყო „საბავშო დილა, კარგი შინაარსით; დილა მოეწყო აგრეთვე მარტვილის ტეხნიკუმშიც.

თემებში მიტინგზე გამოვიდნენ შემდეგი ამხანაგები: 1) ხუნწში სამაზრო ინსტრუქტორი ამხ. ი. მონიავა, 2) ნაგვაზოვოში ამხ. თ. ხარატავა, 3) ნახუნოვოში ამხ. ა. კვე-კვეცია, 4) გაჭედილში ამხ. თ. თოფურია და 5) მარტვილში—სენაკის სამაზრო პარტკომის წარმომადგენელი ამხ. ვ. ნადარეიშვილი, ახალგ. კ. კავშირის სახელით ამხ. ი. თოფურია.

დაბა მარტვილი საუცხოვო სურათს წარმოადგენდა 25 თებერვალს: ყველა დაწესებულებანი მორთული იყვნენ საზეიმოთ სხვა და სხვა მოსართავებით, დღის შესაფერი წარწერებით და მსოფლიო რევოლიუციის ბელადთა სურათებით.

მიტინგს აუარებელი ხალხი დაესწრო. მიტინგის წინ გაიმართა აღლუმი „საყოველთაო სამხედრო სწავლებისა“. აღლუმი მიიღო ამხ. ვ. ნადარეიშვილმა, რომელმაც მიმართა აღლუმში მონაწილეთ მხურვალე მისალმებით და მოკლე სიტყვით.

მიტინგს ხსნის ადგილობრივი აღმასკომის თავ—რე ამხ. პ. წოწორია, მომხსენებლად 25 თებერვლის დღესასწაულის შესახებ გამოდის ამხ. ვ. ნადარეიშვილი, რომელიც თავისი მოხსენების პირველ ნაწილში ვრცლად ეხება იმ საზიზღარ პოლიტიკას, რომელსაც აწარმოებდა მენშევიკური მთავრობა ჩვენში 3 წლის განმავლობაში.

მომხსენებელი გადადის საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ მუშურ გლეხური ხელისუფლების საქმიანობაზე. მიტინგი კმაყოფილი რჩება ამხანაგის მოხსენებით. შემდეგ სიტყვას იღებს. კომკავშირის ინსტრუქტორი ამხ. ი. თოფურია, რის შემდეგ გამოტანილი იქმნა რეზოლიუცია: „ორი წლის წინად, 25 თებერვალს დაემხო მენშევიკური ჯალათური მთავრობა, რომელიც სამი წლის განმავლობაში აწიოკებდა და მონობაში ამყოფებდა საქართველოს მშრომელ ხალხს.

თითქმის ყოველთვე ომი, ძმათა სისხლის ღვრა, ომი მეზობელ სახელმწიფოებთან, რომელთან მუშებს არავითარი სადავო არა აქვთ საქართველოს მუშებსა და გლეხებთან. კვლავ მემამულეთა და კაპიტალისტების ბატონობა,—აი რას აქვს ადგილი მენშევიკური „დემოკრატიული, თავისუფალ“ საქართველოში, რომლის მთავრობის ოფიციალური წარმომადგენლები აშკარა კავშირს აბამდნენ დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტებთან და ყოველი ჯურის თეთრგვარდიელ კონტრრევოლიუციონერებთან საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ საბრძოლველად; უკანასკნელად მათ გაძარცვეს მუშათა ულასი და მათი ქონება გაზიდეს დასავლეთ ევროპაში ფუფუნებით საც